

bonn: nszk - amerikai helikopterhordozó
 szófia: bulgária - marokkó
 szófia: bulgária - marihuana
 moszkva: tudományos konferencia marxról

sk0077 rkp kb pvb - ülés /1/
 sk0078 rkp kb pvb - ülés /2/
 sk0079 csehszlovák külügyminisztérium
 sk0080 tartalomjegyzék 1
 sk0081 tartalomjegyzék 2
 sk0082 tartalomjegyzék 3
 hi

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: köves tibor
 szerkesztette: kis csaba

márkus gyula
 ambrus istván
 hettai andrás
 pirityi sándor

- v é g e -

22.17 220383 1466

ta

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

budapest, 1983. március 23.

kül

s z e r d a

sk0001 4 230 mtik1003 /p a n o r á m a/

haim herzog - profil

patak károly, az mti tudósítója írja:

kairó, 1983.március 23./mti/ - a hamisítatlan dublini kiejtéssel beszélő, angol eleganciával öltözködő jogász, katona, üzleti vállalkozó, rádiós ujságíró és felderítő egy nappal a parlamentben megejtett elnökválasztás előtt még örült volna, ha legalább egy szavazási menetet átvészel és csak a másodikban bukik meg emelt fővel. március 22-én, meglepetésre, ő: a munkapárti haim herzog lett izrael hatodik államelnöke.

megválasztatása rést ütött a kormányzó likud-tömb falán. begin kormányfő azt szerette volna, ha a kormánypárt jelöltje, menahem elon főbíró fut be. annál is inkább, mivel a nagyrészt ceremoniális funkciót eddig is ellenzéki politikus, jichak navon töltötte be.

herzog öt olyan képviselőnek köszönheti a bársonyszéket, akinek a kormánypárti jelöltre kellett volna szavaznia. találgatások szerint a likudhoz tartozó tami nevű frakció szimpatizált az ellenjelölttel. herzog ugyanis rokonságba került a svájcban élő nisszim gaonnal, aki millióiból a szefárd-orientációju tami-csoportot pénzezi.

izrael új elnöke irország, majd később izrael főrabbiának, isaac halevi herzognak fiaként, belfastban született, dublinban nevelkedett. ökölvívó bajnok is volt, és tizenhat éves korában már bekapcsolódott az irországi cionista ifjusági mozgalomba. a harmincas években rabbinövendék volt palesztinában, s részt vett a hagara nevű fegyveres szervezetben.

Fi 8²⁰

1983.03.23.

anglia egyik legelőkelőbb egyetemén, cambridge-ben szerzett jogi diplomát. innen a brit kadetiskolába, sandhurstbe került. a második világháborúban montgomery seregében megjárta németországot, s mint az angol katonai felderítés tisztje, ott volt, amikor himmlert elfogták.

izrael állam kikiáltása után katonai pályafutása az izraeli hadseregben folytatódott, ahol ugyancsak felderítő: a szolgálat irányítója volt. az 1967-es háború után kormányzóvá nevezték ki a megszállt ciszjordániában. a hetvenes évek közepén az ensz-ben izraeli misszióvezető volt, előbb a munkapárti, később - egy időn át - a likud-párti kormányzat képviselőjében.

a most hatvanöt éves herzog reméli: sikerül bizonyítania, hogy családi háttere nemcsak az európai származású askenázi zsidósághoz, hanem az izraelben többségben lévő /ázsiai és afrikai országokból bevándorolt/, szefardiakhoz is fűzi.

pk sj/hi ki

07.21 230383 2369

--

sk0002 4 230 mtik1004

az új francia kormány /1.rész/

dobsa jános, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1983. március 23. /mti/ - jean-louis bianco, az elysée-palota főtitkára röviddel éjjél előtt ismertette az új francia kormány névsorát:

miniszterelnök: pierre mauroy;

gazdasági, pénzügyi és költségvetési miniszter: jacques delors;

a szociális ügyek és a szolidaritás minisztere: pierre bérégovoy;

belügyminiszter és a decentralizálás ügyeinek minisztere: gaston defferre;

közlekedési miniszter: charles fiterman;

igazságügyminiszter: robert badinter;

fi 820

1983.03.23.

a külkapcsolatok minisztere /külügyminiszter/: claude cheysson;

hadügyminiszter: charles hernu;

mezőgazdaságügyi miniszter: michel rocard;

iparügyi és kutatásügyi miniszter: laurent fabius;

közoktatásügyi miniszter: alain savary;

külkereskedelmi és idegenforgalmi miniszter: edith cresson;

városfejlesztési és lakásügyi miniszter: roger quilliot;

kereskedelmi és kézműipari miniszter: michel crepeau;

a szakmai képzés ügyeinek minisztere: marcel rigout;

a kormány szóvivője: max gallo, államtitkár.

jean-louis bianco közölte, hogy az új kormány szerdán 11 órakor tartja meg első ülését.

a kormány névsora még nem teljes, az egyes csucstárcák mellé rendelt minisztereket és az államtitkárokat később nevezik ki. /folyt./

ds/dj már

07.26 230383 1390

--

sk0003 4 230 mtik1005

az új francia kormány /2.rész/

mint már előre jelezték, a korábbi 44 tagú kormány a miniszterelnökön kívül 15 főre szűkült.

mitterrand elnök és mauroy miniszterelnök már korábban tervezték, hogy az eddigi tapasztalatok alapján szűkebbkörű kormányt fognak megalakítani, amely hatékonyabban működhet.

a létszámcsökkentés következtében a kormányban résztvevő kommunista miniszterek száma négyről kettőre csökkent: charles fiterman közlekedési miniszter és marcel rigout, a szakmai képzés ügyeinek minisztere képviseli az fkp-t a kormányban. megszüntettek a korábbi államminiszteri tisztségeket is. a két kommunista

fi 820

miniszteren kívül a baloldali radikálisoknak van egy képviselőjük a kormányban michel crepeau kereskedelmi és kézműipari miniszter személyében - a többi miniszter a szocialista párt tagja.

a kulcsminisztériumok élén csak néhány változás történt: az iparügyi és kutatásügyi minisztérium vezetését laurent fabius /a korábbi költségvetési miniszter/ vette át. jean-pierre chevenement, az eddigi iparügyi és kutatásügyi miniszter kimaradt a kormányból, a mezőgazdaságügyi minisztérium élére pedig michel rocard a korábbi tervezési államminiszter került. edith cresson, a korábbi mezőgazdasági miniszter a külkereskedelmi tárcát vette át.

az új kormány megalakítása előtt mauroy miniszterelnök kedden este hosszabb megbeszélést folytatott georges marchais-val, az fkp főtitkárával és charles fitermannal, az fkp pb tagjával, majd ezt követően az fkp politikai bizottsága ülést tartott.

ds/dj már
07.37 230383 1546

-. -

sk0004 4 230 mtik1006

planinc, tyihonov - pohárköszöntők /1.rész/

kopreda dezső, az mti tudósítója jelenti:

belgrád, 1983. március 23. /mti/ - minden feltétele adott annak, hogy még eredményesebben fejlődjenek jugoszlávia és a szovjetunió kapcsolatai. a két ország azonos véleményen van a háboru és a béke, a leszerelésért folyó küzdelem alapkérdéseiben. ez a megállapítás hangzott el a jugoszláv és a szovjet kormányfő keddi esti belgrádi pohárköszöntőjében.

milka planinc a hivatalos jugoszláviai látogatáson tartózkodó nyikolaj tyihonov tiszteletére adott diszvacsorán mondott beszédében méltatta a két ország minden területen eredményesen fejlődő együttműködését, aláhuzva annak fontosságát, hogy a kapcsolatokat újabb formákkal gazdagítsák. minden feltétel adott ahhoz, hogy a szovjetunió és jugoszlávia, a jksz és az szkp továbbfejlessze a barátságot és az együttműködést az 1955. évi belgrádi és az 1956. évi moszkvai nyilatkozat elvei alapján. ezeket az elveket

Fi 9-

megerősítették petar sztambolics államelnök és mitja ribicsics pártelnök jurij andropovval, az szkp kb főtitkárával tartott legutóbbi találkozásán - emlékeztetett a jugoszláv kormány elnöke, aki kiemelte joszip broz tito nagy hozzájárulását a szovjetunióval való együttműködés és barátság erősítéséhez. /folyt./

kd/dj már
07.49 230383 1298

-. -

sk0005 4 230 mtik1007

nicaragua - biztonsági tanács

new york, 1983. március 23. /afp, ap/ - nicaragua kedden hivatalosan kérte az ensz biztonsági tanácsának sürgős összehívását. kérelmét az ország ellen „komolyan fokozódó támadásokkal”, indokolta. a kérelmet victor hugo tinoco nicaraguai külügyminiszter-helyettesnek a bt soros elnökéhez, sir john thomsonhoz intézett levele tartalmazza. a miniszterhelyettes a levélben hangsúlyozta, hogy a jelenlegi nicaraguai helyzet veszélyezteti a világbékét.

tinoco kedden new yorkban javier pérez de cuellart, az ensz főtitkárát tájékoztatta az országában kialakult helyzetről. ugyanaznap tartott sajtóértekezletén leszögezte: a somozista bandák tevékenységének fokozódása nicaragua területén előjáték lehet egy nagyobb méretű támadásnak, amelyet a reagan-kormányzat tervezett ki a sandinista kormány megdöntésére.

„tájékoztatni kívánjuk a biztonsági tanácsot, fel akarjuk hívni a nemzetközi közösség figyelmét erre a helyzetre, amely a térség békéjét veszélyezteti”, - mondta sajtóértekezletén. közölte, hogy országa két körzetében, jalapában /nicaragua észak-keleti része/, valamint az atlanti-óceán partján húzódó keleti övezetben 1500 somozista ellenforradalmár tartózkodik. a hondurasi-nicaraguai határ hondurasi oldalán, a somozista állások mögött hondurasi fegyvereseket vontak össze. a santo tomas del nance-i nicaraguai állásokat honduras területéről aknavetővel lövik - fűzte hozzá.

a külügyminiszter-helyettes azt mondta, hogy a somozista ellenforradalmárok tevékenysége katonailag nem veszélyezteti ugyan nicaraguát vagy kormányát, de a kormány attól tart, hogy a somozista bandáknak az utóbbi hetekben észlelt tömeges beszivárgása nicaraguába „diverziós manővernek, annak a washington által kiagyalt átfogó tervnek része, amelynek célja a nicaraguai forradalmi kormány megdöntése”,.

Fi 9-

a biztonsági tanács szerdán délután konzultál a nicaraguai panaszról. a bt elnökségéhez közelálló körök szerint e konzultációkat azonnal követheti a testület hivatalos ülése.

nicaragua egyébként a bt nem állandó tagja.

managua /afp/ - nicaragua kedden panaszt tett a hondurasi kormánytól a támadó cselekmények és provokációk miatt, amelyeket honduras az utóbbi napokban követett el ellene - közölték hivatalosan managuában. nora astorga nicaraguai ügyvezető külügyminiszter elmondta, hogy hondurasi csapatok hétfőn santo tomas del nance közelében két támadást intéztek nicaraguai állások ellen.

fm ki

07.54 230383 2478

-.-

sk0006 4 230 mtik1008

planinc, tyihonov - pohárköszöntők /2.rész/

a nemzetközi helyzetet érintve milka planinc kijelentette: jugoszlávia a jelenlegi súlyos helyzetből kivezető utat csakis az enyhülés mielőbbi felújításában és egyetemessé tételében, a tárgyalások politikájához való visszatérésben látja. ezzel összefüggésben hangoztatta, hogy az el nem kötelezettek mozgalmá amelynek jugoszlávia is tagja - hozzájárul a világban tapasztalható kedvezőtlen irányzatok megállításához, s ahogy nemrég, hetedik csúcstájékoztató is megmutatta, egységes és eltökélt abban, hogy sürgős intézkedések történjenek a világproblémák megoldására. a jugoszláv kormány elnöke kitért a nemzetközi válsággócokra, s ezek sorában elítélte izrael agressziós és terjeszkedő politikáját, és aggodalommal szökött a folytatódó iraki-iráni háborúról. rámutatott, hogy a madridi találkozó alkalmat ad az európai biztonsági és együttműködési folyamat továbbviteléhez, majd aláhuzta egy, az európai bizalom erősítés, biztonság és leszerelés kérdéseivel foglalkozó értekezlet összehívásának fontosságát. a fegyverkezési verseny megállítását és egy tényleges leszerelést sürgető jugoszláv álláspont kidomborításakor milka planinc kijelentette: jugoszlávia a szovjetunió legfelsőbb tanácsa és az szkp központi bizottsága által a világ parlamentjeihez, kormányaihoz, pártjaihoz és népeihez intézett felhívást, akár csak jurij andropov legutóbbi kezdeményezéseit és javaslatait pozitívnak és hasznosnak, gondos tanulmányozásra méltónak értékeli.

Fr 9-

milka planinc meggyőződését fejezte ki, hogy a szovjet miniszterelnök mostani látogatása hozzá fog járulni a két ország baráti kapcsolatainak továbbfejlesztéséhez.

nyikolaj tyihonov a gyakorlati próbatételét kiállt, szilárd alapokon fejlődő, kölcsönösen előnyös szovjet-jugoszláv kapcsolatokról szólva kijelentette: megvan a kölcsönös készség a két ország, a két párt közötti átfogó és gyümölcsöző együttműködés továbbfejlesztésére és erősítésére. a két ország kapcsolatainak jók a távlatai - tette hozzá. /folyt./

kd/dj már

08.01 230383 2047

-.-

sk0007 4 230 mtik1009 /panoráma/

veszekedő szomszédok -1.

george bush amerikai alelnök szerdán indul kanadai látogatásra.

rác péter, az mti munkatársa írja:

1983. március 23./mti-panoráma/ - gyanakvó és torzszalkodó házaspárhoz vált hasonlóvá az egyesült államok és kanada a gazdasági-politikai összefonódás hosszú évtizedei után.

pierre trudeau kormányfő hasonlata szerint az egyesült államok szomszédságában élni olyan, mint elefánttal aludni egy ágyban. tény, hogy a kanadai külkereskedelem kétharmadát amerikai piacok kötik le, az amerikai tőke teszi ki a kanadai külföldi beruházások nyolcvan százalékát, minden harmadik kanadai nagyvállalat amerikai tulajdonban van, az amerikai érdekeltségű cégek adják a kanadai össztermék kirívóan magas hányadát.

lényegében az amerikai gazdasági előrenyomulás visszaszorítására hirdette meg ottawa a hetvenes években a „kanadaizálási” programot, amely ellen az usa kezdettől fogva berzenkedett. a washingtoni rosszállás ellenére a külföldi /amerikai/ érdekeltségek fokozatos hazai tulajdonba vételét szolgáló politika ma is a liberális kanadai kormányzatok fő gazdasági vesszőparipája. a trudeau-kabinet egyebek között azt tervezi, hogy az évtized végére legalább ötven százalékra emeli a honi részvételt az energiaiparban, amelynek kétharmadát jelenleg amerikai társaságok ellenőrzik.

Fr 9-

az egyesült államok beágyazódása a kanadai gazdaságba határt szab az ottawai törekvéseknek. amikor az eredeti elképzeléseknek megfelelően kiterjesztették volna a külföldi befektetések vizsgálatával megbízott kanadai ügynökség hatáskörét az iparban és a kereskedelemben, washington megtorlást helyezett kilátásba. ottawa meghátrálásra kényszerült, hiszen nagyobb a vesztenivalója. az amerikai protekcionista lépések már amúgyis sújtják a kanadai árukat, s washingtonban újabb intézkedéseket fontolgatnak. a kanadai belső piac viszonylag szűk, a kivitel megtorpanása nagyon károsan hatna az ország gazdaságára.

ottawa tehát más módon is igyekszik lazítani a túl szorosra vált viszonyon. a „harmadik opció”, - a külkapcsolatok fejlesztése a világ többi részével - hivatalosan hirdetett törekvéssé vált. tavaly például kanada bekapcsolódott a nyugat-európai airbus industrie légitársaság programjába, márpedig a cég az amerikai boeing konszern legfőbb vetélytársa. /folyt./

rp pn bd
08.08 230383 2335

--

sk0008 4 230 mtik1010 /panoráma/

veszekedő szomszédok - 2.

amikor tavaly ősszel tárgyalások kezdődtek a kanadai cseppfolyósított földgáz nyugat-európába irányuló szállításáról, az amerikai földgázipari cégek - „elővásárlási” jogukra hivatkozva - dühösen tiltakoztak. ráadásul kanadai részről készséggel vennék, ha a vevők - például franciaország, az nsk - tőkével is beszállnának a földgázincs feltárásába.

nagy tüske washington szemében, hogy kanada nem csatlakozott a lengyelország és a szovjetunió elleni gazdasági szankciókhoz, sőt, az európai földgázüzlet washingtoni akadályozását a szuverenitás „elfogadhatatlan megsértésének”, nyilvánította. kanada kész volt hiteket nyújtani a gázvezeték építésében résztvevő cégeknek, a szovjet megrendelésekre hirdetett versenytárgyalásokon ott voltak a kanadai társaságok képviselői is. a kormány tavaly júliusban egymilliárd dolláros exporthitelről döntött a szovjetunió gabonavásárlásainak finanszírozására.

kanada önállóságra és függetlenségre törekszik a külpolitikában is. pierre trudeau nemegyszer célzott a reagan-kormány erőszakos fellépésének otrombaságára, követelte az egyenrangúság, a véleménynyilvánítás és -érvényesítés jogát. trudeau álláspontja az,

Fi 930

hogy a leszerelés elsőrendű fontosságú és a fegyverzetellenőrzési tárgyalásokat nem szabad összekötni más - például gazdasági, emberi jogi - kérdésekkel. washington és ottawa véleménykülönbsége különösen szembeötlő közép-amerikai megítélésében. kanada az elkövetkező öt évben 12 millió dolláros segítyt nyújt nicaraguának, ellenben nem ujtja fel a felfüggesztett salvadori és guatemalai programokat. kanadai törvényhozók havannai útjuk után azt mondták, hogy az egyesült államokat terheli a felelősség, amiért megromlott a viszonya kubával.

a szomszédváros sulya azonban az önálló külpolitikai mozgásban is korlátozza ottawát: bizonyára ennek tudható be, hogy a megizmosodott békemozgalom tiltakozását figyelmen kívül hagyva a kormány, washington lojális nato-szövetségeseiként, engedélyezte az amerikai robotrepülőgépek kanadai kísérleti manővereit.

kanadai vendéglátói tehát bizonyára feltesznek majd néhány kérdést az amerikai alelnöknek, s elsősorban az amerikai gazdasági szándékokra kérdeznék majd rá. hiszen, mint ottawában keserűséggel mondják, ha az amerikai gazdaság megfázik, a kanadainak tüdőgyulladás lesz, márpedig a harmincas évek óta nem volt olyan rossz kanada gazdasági teljesítménye, mint tavaly -és a bajokért főként az egyesült államokat okolják.

r.p. mti-panoráma

rp pn bd
08.08 230383 2527

--

sk0009 4 230 mtik1011

planinc, tyihonov - pohárköszöntők /3.rész/

a szovjet miniszterelnök a nemzetközi helyzetről szólva annak kiemelt fontosságát hangoztatta, hogy aktivizálódjanak mindazok az erők, amelyek a békéért, a biztonság megszilárdításáért és a nemzetközi kapcsolatok egészséges alapokra történő visszaállításáért küzdenek. „minden ország, fejlett és fejlődő, nagy és kicsi egyaránt felelős a béke sorsáért, az emberiség fennmaradásáért”, - jelentette ki tyihonov. a háború elhárításáért folytatott küzdelemben a fő feladat a fegyverkezési hajszá megállítása és az áttérés a leszerelésre, különösen a nukleáris leszerelésre.

európa sorsa szempontjából döntő lehet az 1983-as év - mutatott rá nyikolaj tyihonov és emlékeztett: a szovjetunió azt javasolja, hogy európában egyáltalán ne legyenek közép-hatótávolságú nukleáris

Fi 930

egyedül, vagy a jelenleginek több mint kétharmadával csökkentésük azok számát. a szovjetunió támogatja atomfegyvermentes övezetek létesítését Európában, észak-Európában éppúgy, mint a Balkánon, és emellett van, hogy a földközi-tenger térsége is váljék a béke és az együttműködés övezetévé.

a szovjet miniszterelnök hangoztatta, a szovjet emberek tudják, milyen erőfeszítéseket tesz Jugoszlávia a béke megőrzésére, a feszültség csökkenésére és a nemzetközi együttműködés előmozdítására, majd hozzátette: a két ország azonos véleményen van a háború és a béke, a leszerelésért folyó küzdelem alapkérdéseiben. amikor eltérések mutatkoznak közöttük egyes kérdések megközelítésében, a fontos az, hogy előtérben maradjanak a két országot egyesítő fő dolgok.

a szovjetunió tisztelettel tekint az el nem kötelezettek mozgalmára, amelyet éppen itt, Belgrádban alapítottak több mint husz évvel ezelőtt - jelentette ki tyinonov, méltatva azt a szerepet, amelyet a mozgalom betölt a béke és a nemzetközi biztonság megszilárdításában, a gyarmati uralom alól felszabadult államok és népek függetlenségének védelmében.

a szovjet miniszterelnök beszéde végén annak a meggyőződésének adott hangot, hogy jugoszláviai tárgyalásai hozzá fognak járulni a két ország baráti kapcsolatainak továbbfejlesztéséhez, a két ország népei javára és a világbéke érdekében.

kd/dj már
08.10 230383 2210

--

sk0010 4 230 mtik1012

reagan - katonai

washington, 1983. március 23. /mti/ - az amerikai képviselőház demokrata párti többsége kedden este 230:187 arányban elutasította azt az indítványt, hogy a demokraták költségvetési tervéhez a szerdai szavazáson módosításokat és kiegészítéseket lehessen csatolni, vagy alternatív terveket lehessen előterjeszteni. a szavazás eredménye újabb érzékeny csapás a reagan-kormányzatra, amely foggal- körömmel harcol a demokrata párt költségvetés-tervezete ellen.

reagan a hét első két napján öt alkalommal találkozott képviselőházi hűveiből és ellenfeleiből összeállított képviselő-csoportokkal, hogy az előző években bevált módszerrel

Fi 930

elejét vegye a vereségnek. erre azonban az elnöknek most jóval kevesebb reménye van, mint az első két évben. a vereség pedig igen érzékenyen érintené, mivel idén először a demokraták alaposan - mintegy 30 milliárd dollárral - akarják megnyirbálni az amerikai katonai költségvetést. a demokrata párt elképzelése szerint ugyanis a katonai kiadások reagan által javasolt 10 százalékos növelése helyett az amerikai katonai erő növeléséhez elegendő lenne a 4 százalék 1984-ben.

a szerdai szavazás eredménye persze előre kiszámíthatatlan, de az a tény, hogy reagan elnök szerda estére - vagyis már elvben a szavazás utánra - időzítette újabb „nagy beszédét”, a fegyverkezési programok végrehajtásának „elengedhetetlen fontosságáról”, arra utal, hogy az elnök már nem látja lehetségesnek a képviselőházi eredmény döntő befolyásolását. erőfeszítéseit ezért a republikánus többségű szenátusra összpontosítja.

br/hn

08.20 230383 1589

--

sk0011 4 230 mtik1013

rövid hírek

dél-amerika - felhőszakadás

Lima, La Paz, 1983. március 23. /afp/upi/dpa/ - eddig mintegy 280 halottja van peruban és boliviában a napok óta tartó felhőszakadásnak és földcsuszamlásnak. többszázan eltűntek és több mint 100 ezer ember vált hajléktalanná. négy perui megyében szükségállapotot vezettek be. boliviában 7 megyét természeti katasztrófa sújtotta övezetnek nyilvánítottak. a két ország termőföldjeinek jelentős része víz alatt van. súlyos károkat okozó esőzésekről és áradásokról érkeztek jelentések argentinából és brazilból is.

kubai kulturális miniszter párizsban

párizs, 1983. március 23. /afp/ - armando hart dávalos kubai kulturális miniszter kedden párizsban találkozott francia kollegájával, jack langgal. a kubai miniszter vasárnap érkezett a francia fővárosba wilfredo lam kubai festőművész kiállításának megnyitására. armando hart találkozott georges marchais-vel, az fkp főtitkárával és ötnapos látogatása során fogadja őt lionel jospin, a francia szocialista párt országos titkárságának első titkára is.

Fi 10

műszives

salt lake city, 1983. március 23. /ap/ - válságosra fordult a 62 esztendőes amerikai műszives állapota. barney clark a hét végén belázasodott, veseműködése kihagy és tüdőgyulladás sem javul. orvosai közölték, amennyiben nem mutatkozik javulás, úgy intenzív osztályon helyezik el a 111 napja műszivvel élő beteget.

harrier lezuhanása

london, 1983. március 23. /ap/upi/ - lezuhant kedden a brit légierő egyik harrier típusu, rakétákkal felszerelt harci repülőgépe a falkland-szigetek fővárosának közelében - közölte londonban a hadügyminisztérium. a gép járőrözésről tért vissza és hajtóműve elromlott. a pilótának sikerült katapultálnia.

halálvonat

san francisco, bangor, 1983. március 23. /ap/taszsz/ - kétszáz tüntető várta kedden a washington állambeli bangorban az ugynevezett halálvonatot, amely több mint száz nukleáris robbanófejet szállított texasból a bangori haditengerészeti támaszpontra. ezekkel a robbanófejekkel szerelik fel a támaszponton állomásozó atomtengeralattjárókon elhelyezett trident típusu rakétákat. a rendőrség hat tüntetőt letartóztatott.

hg fm ki

08.25 230383 2197

--

sk0012 4 230 mtik1014

hírek indiából

uj-delhi, 1983. március 23. /taszsz/ - nemzeti egységet, a belső és külső reakcióval szembeni éberséget sürgetett indira gandhi indiai miniszterelnök. a kormányfő a belügyi szervek munkatársainak tanácskozásán szólalt fel.

gandhi élesen elítélte azokat a próbálkozásokat, amelyek gyengítik indiát, azt célozzák, hogy a különböző vallású emberek, a más-más kasztokhoz, vagy közösségekhez tartozók között viszályt szítsanak. az indiai kormányfő aláhuzta, hogy az india biztonságát fenyegető erőfeszítéseket a nemzetközi helyzet alakulásával összefüggésben kell megvizsgálni. egyes elemek felforgató tevékenységét nyilvánvalóan külső erők érdekei diktálják - mondta.

R 10

india kész visszaverni minden külső fenyegetést. semmilyen nyomás nem tudja befolyásolni az ország politikai irányvonalát, ha az indiai nép egységes és összeforrott marad - szögezte le a kormányfő.

az indiai parlament alsóházában felszólalt prakas csand^{szethi} belügyminiszter. kijelentette, hogy asszam szövetségi államban érezhetően javul a helyzet. közölte, hogy a helyi hatóságok sürgős intézkedéseket tesznek a törvényesség és a rend helyreállítására, és arra, hogy segítséget nyújtsanak a zavargások során bajbajutott családoknak. asszam különböző körzeteiben csaknem kétszáz sátorvárost állítottak fel, amelyekben ideiglenes elhelyezik a hajléktalanokat. a károsultaknak - mondta a miniszter - meleg ruhát, gyógyszert és élelmet juttatnak.

- x -

az indiai parlamentben a képviselők helyesléssel fogadták az el nem kötelezett országok uj-delhiben tartott csúcstalálkozójának eredményeit. naraszimha rao külügyminiszter felszólalásában hangsúlyozta: a csúcstalálkozó záróokmányában tükröződött az érintett országoknak az a törekvése, hogy az indiai-óceán térségét változtassák békeövezetté, és számolják fel a diego garcia-i amerikai katonai támaszpontot. a képviselők egyebek között rámutattak: e fórum uj-delhiben történt megtartása india nemzetközi tekintélyének elismerését jelenti; az el nem kötelezett országoknak az amerikai próbálkozások ellenére sikerült megőrizniük a mozgalom egységét.

ps fm ki

08.29 230383 2192

R 10

--

sk0013 4 230 mtik1015

tudeh - pravda /1.rész/

moszkva, 1983. március 23. /mti/ - még nem késő leállítani az iráni tudeh párt vezetői ellen, hamis vádak alapján készülő bírósági eljárást, és elhallgattatni teheránban a „halál a tudehistákra,, jelszavakat - hangsúlyozza szerdai kommentárjában a pravda, emlékeztetve arra, hogy február 6-án letartóztatták a tudeh párt vezetőit, köztük nureddin kianurit, a párt/első titkárát, s a hírek szerint több iráni tartományban nyílt hajsza indult a párt tagjai ellen.

az szkp kb napilapja rámutat, hogy a tudeh párttal szembeni repressziók már két évvel megkezdődtek. akkoriban feldúlták a tudeh teheráni központját, azután pedig bezárták a párt lapjának szerkesztőségét és kiadóját, s munkatársait bebörtönözték.

ez, és a mostanában egyre gyakoribb letartóztatások azt bizonyítják, hogy nyílt támadás indult a tudeh, az ország egyik legrégebbi politikai pártja ellen, amely az iráni forradalom baloldali, leghaladóbb szárnyát képviseli.

a tudeh központi bizottsága nyilatkozatban szögezte le, hogy a párt tagjai ellen felhozott „kémkedési,, és „hamisítási,, vádak minden alapot nélkülöznek.

a pravda rámutat: a tudeh pártot a haladó eszmék képviselőitől üldözték a sah rendszere alatt, s ezért kellett illegalitásban dolgoznia a sahelles és antiimperialista forradalomért.

a tudeh üdvözölte az 1979-es forradalmat, azóta kitartóan támogatta a vezetés forradalmi szárnyát, hozzájárult a demokratikus, antiimperialista folyamatok elmélyítéséhez abban a tudatban, hogy éppen ez khomeini imám irányvonalának alapja. nem csupán lojalitásáról biztosította a köztársasági vezetést, hanem tettekkel is elősegítette az ország széles tömegeinek érdekeit szolgáló társadalmi átalakulások végrehajtását.

most a tudeh vezetői ugyanazokban a börtönökben szenvednek, ahova a sah idején vetették őket, sőt a bíróság azokat a „bizonyítékokat,, kívánja felhasználni a párt vezetői és különösen kianuri ellen, amelyeket a sah titkosszolgálat, a savak állított össze. /folyt./

hj/dj már
08.49 230383 2047

Fi 10

--

sk0014 4 230 mtik1016

afgán nyilatkozat

kabul, 1983. március 23. /taszsz/ - afganisztán népének nincs szüksége a jelenlegi amerikai kormányzat „szolidaritására,, - szögezte le az afgán külügyminisztérium nyilatkozata. a nyilatkozat válasz volt reagan amerikai elnök beszédére, amelyet hétfőn, az „afgán néppel való szolidaritás,, - általa meghirdetett - napján mondott.

a külügyminisztériumi állásfoglalás emlékeztet arra, hogy reagan ^{egy} évvel ezelőtt nyilvánította március 21-t „afganisztán napjává,, ezzel kettős célja volt: bátorítani az afgán ellenforradalmat és kompromittálni az 1978-as áprilisi forradalom vívmányait. a provokációs kezdeményezés azonban kudarcot vallott. az afgán nép ugyanis félreérthetetlenül a világ tudomására hozta, hogy elutasítja az országa belügyeibe való beavatkozást, támogatja az afganisztáni népi demokratikus párt és a kormány politikáját. reagan most ennek ellenére megismételte a tavalyi színjátékot, mivel szemlátomást újabb propagandahadjáratot akar indítani az ország ellen.

az amerikai kormányzat önző politikai céljai érdekében széleskörű segítséget nyújt az afgán ellenforradalmároknak. a pentagon és a cia a szomszédos országok területéről afganisztánba küldi zsoldosait, akik gyilkolják és fosztogatják az ártatlan polgári lakosságot, iskolákat és mecseteket, könyvtárakat és kórházakat rombolnak le. az amerikai kormányzat bünt követ el, ha ezeket az elemeket támogatja - szögezi le a nyilatkozat.

az afgán népi fegyveres erők és a népi milícia elszántan védelmezi a forradalom vívmányait és már eddig is súlyos csapásokat mért az ellenforradalmi erőkre. a reagan-kormányzatnak tudnia kell, hogy afganisztán elleni hadüzenet nélküli háborúja mindenképpen kudarcra van ítélve.

kf fm ki

08.50 230383 1755

Fi 10

--

1983.03.23.

sk0015 4 230 mtik1017

tudeh - pravda /2.rész/

a történelem arra tanít, hogy bármilyen ürüggyel csapást mérnek a hazafiakra, ez a csapás hosszútávon a forradalom ellen fordul. iránban napjainkban minden hazafias, demokratikus erő együttműködése az ország népének és antiimperialista harcának érdekeit szolgálja - állapítja meg az szkp kb központi lapja.

hj/dj már
08.54 230383 0360

-.-

sk0016 4 230 mtik1018

izrael: marad a koalíció

patak károly, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1983. március 23. /mti/ - kairóba érkező hírek szerint menahem begin miniszterelnök elutasította azt a követelést, hogy a koalíció parlamenti veresége miatt oszlassa fel a pártszövetséget s hozza előre az általános választásokat. a likud-tömb és személy szerint begin kedden alulmaradt a parlamenti szavazáson, amelynek eredménye az lett, hogy nem a kormánypárt, hanem az ellenzéki munkapárt jelöltje: haim herzog lesz májustól izrael elnöke.

a likud-csoportosulás több tekintélyes tagja az elnökválasztási szavazás előtt kijelentette, hogy annak kimenetelét bizalmi jellegűnek kell tekinteni. begin is tekintélyi kérdést csinált az elnökválasztásból, annál is inkább, mert a most távozó államelnök, jichak navon szintén munkapárti politikus.

herzog úgy kapta meg a megválasztásához szükséges abszolút többséget már az első menetben, hogy a kormányzó pártszövetség öt tagja az ellenzék jelöltjére voksolt, kettő pedig érvénytelen szavazatot adott le.

a késő esti órákban a likud parlamenti csoportjának ülésén begin visszaverte a választások kiírására irányuló próbálkozásokat. kijelentette: a koalícióhoz tartozó képviselők mind megígérték neki, hogy a kormánypárttal tartanak a titkos szavazáson, de - mondotta - „ez az élet,, azt is hangoztatta, hogy haim herzog tevékenysége nyilvánvalóan összhangban áll majd izrael állam érdekeivel, s kérte, hogy a kormánypárt fogadja el fegyelmezetten a döntést. ezt a jelek szerint nem sikerült elérni, mert ronni milo, a likud parlamenti frakciójának ügyvezető elnöke azonnal lemondott.

Fi 1030

1983.03.23.

az izraeli sajtó bombameglepetésnek festi le a kormánypárt vereségét. a kommentátorok megjegyzik, hogy begin személyes presztizsét tette kockára, s vesztett.

pk/dj már
09.08 230383 1821

-.-

sk0017 4 300 mtik1019

egyesült államok - nicaragua /1.rész/

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1983. március 23. /mti/ - a fehér ház és az amerikai külügyminisztérium szóvivői kedden megtagadták a választ minden olyan kérdésre, hogy mi köze az egyesült államoknak a somozista nicaraguai ellenforradalmárok bevetéséhez a sandinista rendszer ellen. washingtonban azonban bizonyítékok sokasága igazolja, hogy az 1200 ellenforradalmár szervezett akciója csakis az egyesült államok segítségével vált lehetségessé.

amerikai kongresszusi források kedden este ismét megerősítették: somoza volt nemzeti gárdájának tagjai john negropontétól, az egyesült államok hondurasi nagykövetétől kapták a pénzt a kormány-ellenes akció előkészítésére.

ugyanazek az amerikai források fontosnak tartják azt a körülményt, hogy a lázadókat ejtőernyővel dobták le nicaragua területén: a somozistáknak ugyanis nem voltak repülőgépeik, amikor 1979-ben elhagyták az országot.

a nicaragua elleni akciónak hosszú előtörténete van. shultz külügyminiszter kedden egy szenátusi albizottság előtt megtagadta ugyan a választ a nicaraguai ellenforradalmárok és az egyesült államok közötti kapcsolatokra vonatkozó kérdésre, de tett egy árulkodó megjegyzést is: kijelentette, hogy az ügy a cia tevékenységére felügyelő kongresszusi bizottságokra tartozik.

a newsweek című amerikai hetilap már tavaly novemberben olyan értesüléseket közölt, amelyek szerint negroponte hondurasi amerikai nagykövet kezében egy nagyszabású titkos cia-művelet számai összpontosultak. a műveletnek kettős célja volt: a nicaraguai emigránsok felfegyverzése, valamint a nicaraguai kormány elleni izgatás és aknamunka. ehhez kiegészítő feladatként szabták meg azt, hogy a somozisták hondurasban „vágják el a salvadori gerillák fegyverutánpótlásának útját,,.

Fi 1030

a nicaragua elleni amerikai hadjárat még carter idején kezdődött, azon a címen, hogy az egyesült államok támogatni kívánja a „mérésélt”, erőket. az új amerikai kormány találta ki a volt nemzeti gárdisták számára a fegyverszállítás megakadályozásának feladatát. jóllehet a salvadori gerillák fegyvereiket alapvetően a kormánycsapatoktól szerzik, az amerikai politika egyik fő céljává vált a kuba-nicaragua-salvador kapcsolat minden áron való kimutatása. /folyt./

br/dj ki
09.09 230383 2314

--

sk0018 4 230 mtik1020

Lennon - fbi

washington, 1983. március 23./mti/ - john lennon letartóztatását követelte 1972-ben az fbi a kormánytól, mert a két éve meggyilkolt beatles-sztár túl határozottan elítélte a vietnami háborút.

john wiener californiai egyetemi tanársegéd, aki a hatvanas és hetvenes évek diákmozgalmairól készít tanulmányt, kutatómunkája során olyan bizonyító adatok birtokába került, amelyek szerint a lennon megfigyelésére kirendelt fbi-ügynökök sürgették haldeman elnöki főtanácsadót és edgar hovert, az fbi akkori igazgatóját, hogy kábítószer birtoklása címén tartóztassák le lennon, s így akadályozzák meg a nixon elnök vietnami politikáját elítélő tüntetés szervezésében.

wiener bírósági uton próbálja elérni a lennonra vonatkozó további fbi-dossziék kiadását.

br/hn már

09.13 230383 0808

Fi 1030

--

sk0019 4 300 mtik1021

usa - nicaragua /2.rész/

amerikai kormányforrások szerint hondurasban legalább 50 főnyi cia-személyzet tartózkodik, nem szólva a „nyugalmazott”, amerikai hírszerzők és katonatisztek sokaságáról, valamint argentin katonai tanácsadókról, akik szintén a hondurasba menekült nicaraguai ellenforradalmárok felkészítésén fáradoztak. az ellenforradalmárok kiképzése tíz hondurasi, illetve nicaraguai területen lévő táborban folyt.

ezek az erők az elmúlt hónapokban gyakran hajtottak végre kisebb akciókat a nicaraguai kormány ellen, de most először vállalkoztak nagyszabású akcióra, ami egyes feltételezések szerint a cia egyik kudarcával függ össze. a cia ügynökei ugyanis óriási erőfeszítéseket tettek a nicaraguai kormány összetételének megváltoztatására. ezek egyike volt a „commandante zero”, néven ismert volt sandinista vezető - eden pastora-megvásárlására tett kísérlet. washingtonnak ugyanis jól jött volna, ha a polgárháború egyik ismert személyiségét állíthatta volna a nicaraguai kormány ellen küzdő erők élére.

bár megbízható washingtoni források szerint eden pastora megkörnyékezéséről az amerikai hírszerzés nem mondott le, „commandante zero”, elutasította, hogy amerikai pénzen szálljon szembe volt harcostársaival, a sandinistákkal, akikkel közben politikai ellentétei támadtak. úgy látszik, ezután határozta el az amerikai kormány, hogy thomas enders amerikai külügyi államtitkár kifejezése szerint „megszabadul a sandinistáktól”, és ismét a somozista ellenforradalmárokra támaszkodik. ez év januárjától kezdve washingtoni politikai megfigyelők körében ismert „titok”, volt: az egyesült államok katonai inváziót készít elő a nicaraguai baloldali rendszer ellen.

br/dj ki
09.14 230383 1720

Fi 1030

--

sk0020 4 230 mtik1022

szovjet katonai erő - usa

washington, 1983. március 23. /mti/ - a washingtoni védelmi információs központ kedden kategórikusan elutasította a pentagonnak a szovjet katonai erőről kiadott újabb összeállítását, mint olyan okmányt, amely szándékosan meghamisítja a tényeket a kormányzat politikai céljainak támogatása érdekében.

mint jelentettük, caspar weinberger amerikai hadügyminiszter március elején személyesen állt a sajtó elé a pentagon új brosúrájával, amely a költségvetési vita elé időzítve 300 ezer példányban jelent meg. a brosúrának azt kellett volna bizonyítania, hogy a szovjetunió a nukleáris és hagyományos fegyverzet minden vonatkozásában fölénybe került, vagy kerülhet az egyesült államokkal szemben.

a védelmi információs központ, amelynek munkatársai között megtalálható az amerikai haditengerészet, a szárazföldi erők, valamint a hírszerzés számos volt vezetője, egyebek között kijelenti: „weinberger dokumentuma megtévesztő fényképfelvételeket, igazolhatatlan állításokat, félrevezető táblázatokat és pánikkeltő spekulációkat tartalmaz,„ eugene larocque ellentengernagy, a központ igazgatója közölte, hogy zömmel korábban ismert információk felmelegítéséről van szó.

keddi washingtoni értesülések szerint a pentagon a költségvetési vita kiéleződése alkalmából a napokban újabb fényképek, hírszerzési és egyéb anyagok közzétételét tervezi, amelyek célja a „szovjet fenyegetés,„ újabb segédeszközökkel való illusztrálása. ezuttal „közél-keleti és latin-amerikai szovjet katonai létesítmények,„ bemutatása lesz a pentagon propaganda-akciójának tárgya.

br/hn már

09.20 230383 1625

Fi

1050

--

sk0021 4 230 mtik1023

ciszjordánia - egyiptom

kairó, 1983. március 23. /mti/ - egyiptom élesen elítélte izraelnek azt a bejelentését, hogy a megszállt ciszjordániában nyolc katonai őrállást, továbbá polgári településeket létesít. az izraeli rádió azt is közölte, hogy jövőre tizenötöt növelik a jordán-folyó balpartján létesített fél-katonai települések számát.

egyiptom következetesen ellenzi izrael gyarmatosító lépéseit. kedden este elhangzott tiltakozásának háttérében az áll, hogy kairó is igyekszik rávenni husszein jordániai királyt a reagan-terv elfogadható tételei alapján létrehozandó közel-keleti tárgyalásokon való részvételre. attól fél, hogy jordánia bekapcsolódását izrael a keddi bejelentéssel szándékosan szabotálja.

az egyiptomi véleményt butrosz ^hali külügyi államminiszter tolmácsolta. újságíróknak kijelentette: az izraeli döntés törvényellenes, sérti a nemzetközi jogot és az ensz vonatkozó határozatait. - emellett megszegi a camp david- ben aláírt megállapodásokat is, hiszen ezek kimondták, hogy a nyugati partvidék és gaza jellegét nem szabad megváltoztatni. mindez igazolja, hogy izrael nem akar békét, nem kíván béketárgyalásokat folytatni az arabokkal.

pk/hn már

09.29 230383 1205

--

sk0022 4 230 mtik1024

görögkeleti püspökök

kairó, 1983. március 23. /mti/ - az egyiptomi kormány kiutasított az országból öt görögkeleti püspököt, köztük olyanokat, akik nemcsak egyiptomi állampolgárok, hanem ebben az országban is születtek.

az intézkedést nem okolták meg.

a kiutasítási végzést a főpapokkal vasárnap közölték. öt napot adtak nekik a távozásra. később, a kairói görög nagykövetség közbelépésére, a türelmi időt két hétre meghosszabbították.

pk/hn már

09.38 230383 0480

Fi 1050

--

sk0023 4 230 mtik1025

usa - izrael

washington, 1983. március 23. /mti/ - az amerikai hadügyminisztérium „a kapcsolatok biztató fejleményének, minősítette izrael és az egyesült államok megállapodását a libanoni háboruban izrael által szerzett hírszerzési adatok átadásáról. mose arensz, az új izraeli hadügyminiszter táviratban közölte a „jó hírt, george shultz amerikai külügyminiszterrel, illetve caspar weinberger hadügyminiszterrel.

a the new york times értesülése szerint április első napjaiban az amerikai légierő négytagú delegációja izraelbe utazik, hogy „átrágha magát azon a hatalmas hiranyagon, amelyet az izraeliek a libanonban levő szíriai erők elleni harcokban szereztek, „.

az üggyel kapcsolatban az amerikai sajtó megjegyzi, hogy a hírszerzési adatok átadásának kérdése, valamint a libanonban tartózkodó izraeli és amerikai csapatok közötti surlódások miatt a két hadügyminisztérium között feszült volt a viszony. washingtoni diplomáciai megfigyelők viszont rámutatnak: egy pillanatig sem lehetett kétséges, hogy erre a „kibékülésre, „ sor kerül. a megállapodás ugyanis az izrael libanoni agressziójában való amerikai érdekeltség nyílt elismerése: izrael készpénz helyett hírszerzési adatokkal fizet a libanoni akciójához nyújtott amerikai támogatásért.

bár a washingtoni elemzők egy része saron menesztésével és arensz hivatalba lépésével magyarázza a megegyezést, más amerikai kommentátorok viszont emlékeztetnek, hogy saron már októberben hivatalosan meghívott egy amerikai katonai hírszerzőkből álló küldöttséget az ilyesfajta együttműködés részleteinek kidolgozására. a szovjetellenes, de elsősorban az arab országok védelmi érdekei ellen irányuló amerikai-izraeli együttműködés amúgy szabványoszerű kísérője a közel-keleti amerikai politikának. hasonló információcsere bonyolított le washington és közel-keleti szövetségese az 1967-es és az 1973-as közel-keleti háború után is.

x x x x x x x

/ap-upi/ - a pentagon kedden bejelentette: értesítette a törvényhozást, hogy 16 millió dollár értékben 200 korszerű légvédelmi rakétát kíván eladni izraelnek. izrael korábban már 600 ilyen rakétát vásárolt s azokat a libanoni háboruban használta fel a szíriai légierő ellen.

br/hi kf ki

10.05 230383 2282

Fi 1050

--

sk0024 4 230 mtik1026

szejm - szerda

varsó, 1983. március 23. /mti/ - a lengyel parlament szerdán délelőtti folytatta a vitát az 1983-1985. évi társadalmi-gazdasági tervtörvény, valamint az infláció-ellenes és a takarékosági kormányprogram tervezetéről.

e három dokumentumot kedden janusz obodowski ^{első} miniszterelnök-helyettes, a kormány mellett működő tervbizottság elnöke terjesztette első. az első napon négy képviselő fejtette ki véleményét, helyesnek értékelve az alapvető célkitűzéseket, de egyikük kifogásolta, hogy a tervezet nem veszi figyelembe a tanácsok és a helyi önkormányzati szervek fokozódó önállóságát.

a hároméves tervet és a két kormányprogramot valószínűleg áprilisban emeli majd törvényerőre a parlament.

a szejm személyi változtatásokat hajt végre a legfelső ellenőrző kamara /nik/ élén, továbbá az államtanács és a kormány összetételében.

sor kerül interpellációkra is.

kn/th már

10.12 230383 0925

--

sk0025 4 230 mtik1027 /panoráma/

usa - a beavatkozás stratégiája- 1.

1983. március 23. /mti-panoráma/ - az egyesült államok által kiképzett és pénzelt somozista ellenforradalmi bandák behatolása nicaragua területére csak a legújabb washington nyílt vagy burkolt beavatkozásainak hosszú sorozatában a latin-amerikai kontinensen.

az eszköztár változatos: a katonai lerohanástól a gazdasági nyomáson át egészen új állam létrehozásáig. panama az amerikai stratégiai érdekeknek köszönheti létét: 1903-ban kolumbiától államcsinnyel szakította le az usa az értékes földszorost, hogy az ott épülő víziutat egy érdekeit kiszolgáló rendszer ellenőrzése alá helyezze.

Fi 1050

az egyesült államok latin-amerikai beavatkozásának alapjait monroe elnöknek „amerika az amerikaiaké”, elve fektette le. kuba 1902-es „megvásárlása”, után 1911-ben honduras, 1915-ben haiti, 1916-ban pedig a dominikai köztársaság lett washington protektorátusa. 1910 és 1934 között néhány hónap kivételével állandóan állomásoztak amerikai csapatok nicaraguában. 1914-ben mexikó lett amerikai intervenció áldozata: az országnak több mint a felét az egyesült államokhoz csatolták.

a második világháború után folytatódik a sor.

1952. június 18-án honduras területéről amerikai fegyveresek hatoltak be guatemalába, hogy megakadályozzák jacobo arbens haladó kormányának földreformját, amelynek keretében a kormány az ország gazdasági életét ellenőrző amerikai united fruit company-nak/ma united brands/ földjeit készült kisajátítani. arbens erőszakos megdöntésével indult meg a mai véres diktatúráig elvezető folyamat.

bolíviában az 1951-es elnökválasztásokon a paz estenssoro vezette forradalmi népi mozgalom győzött. /az alelnöki tisztséget a mostani államfő, hernan siles zuazo kapta/. a kormány haladó gazdasági intézkedéseket, így az ónvállalatok államosítását - és független külpolitikát hirdetett. az egyesült államok számára kedvezőtlen fordulatra válaszként piacra dobta óntartalékait s ezzel a bolíviai kivitel több mint 60 százalékat képező nyersanyag világpiaci árát a minimálisra nyomta le. az így keletkezett gazdasági zűrzavar megindította az 1952-es bolíviai polgári demokratikus forradalom vívmányainak felszámoltatását. /folyt./

kzs pn bd
10.17 230383 2226

-. -

sk0026 4 230 mtik1028 /panoráma/

usa - a beavatkozás stratégiája - 2

1970-ben haladó elveket valló katonai kormány jutott hatalomra bolíviában, s torrez tábornok-elnök gazdasági reformokat, független külpolitikát hirdetett meg. rövid kormányzását amerikai segítséggel döntötte meg hugo banzer 1971-ben.

a fiatal kubai forradalmat 1961. április 17-én érte támadás a las villas tartományban lévő disznó-öbölben. az ott partra szállt, az egyesült államokban kiképzett és felfegyverzett ellenforradalmi csapatokat 48 órás elkeseredett harcban azonban sikerült felszámolniuk a kubai forradalmároknak.

Fi 1130

a dominikai köztársaság 1962. decemberében lélegzett fel trujillo diktatúrája után, de nem sokáig élvezhette „felszabadulását”, az 1962-ben megválasztott elnököt hamarosan elűzték, majd amikor a hároméves katonai diktatúra után, 1965-ben a hadsereg haladó tisztjei a polgári rendszer visszatértét követelték, közbeszóltak az amerikai érdekek. az ott élő amerikai állampolgárok védelme ürügyén 40 ezer amerikai tengerészgyalogos szállt partra 1965. április 25-én, hogy hatalomra segítse a washingtonhoz közel álló balaguer elnököt.

ma már közzismert, hogy chilében salvador allende elnök népi egység-kormányának 1973. szeptember 11-i megdöntését a cia készítette elő, hatalomra segítve a véreskezű pinochet-rezsimet.

kaszab zsuzsa, mti panoráma

kzs pn bd
10.18 230383 1361

-. -

sk0027 4 230 mtik1029

csád - libia - bt

new york, 1983. március 23. /afp/upi/reuter/ap/ - az ENSZ biztonsági tanácsa kedden csád kérésére összeült, de meghatározatlan időre elnapolta a vitát a csád és libia közötti ellentétek ügyében.

csád - mint annakidején közöltük - március 17-én levélben kérte az ENSZ biztonsági tanácsa összehívását az északi, libiával szomszédos határai mentén kialakult helyzet kivizsgálására. a levél azzal vádolta Libiát, hogy „fenyegeti”, csád biztonságát.

idris^h mis kine, csádi külügyminiszter a bt keddi vitájában megismételte kormánya vádjait, amelyek szerint libia jogtalanul tartja megszállva az eredetileg csádhoz tartozó, a két ország közös határa mentén fekvő aozou területet. mis kine jogellenesnek nevezte Libiának 150 ezer négyzetkilométeres területre támasztott igényét. arra hivatkozott, hogy csádnak egy, a XIX. században megkötött nemzetközi szerződés alapján joga van a terület feletti szuverenitásra. a szerződés megerősítette csád jogát az urániumban gazdag terület ellenőrzésére.

ali triki, libia ENSZ-képviselője felszólalásában határozottan visszautasította csád vádjait és ellenezte, hogy a kérdés felett a küldöttek jogi vitát nyissanak. kétségbe vonta a híressé habró csádi állam- és kormányfő által vezetett jelenlegi kormány jogát csád

Fi 1130

képviselőre a világszervezetben. közölte, hogy libia csak akkor ismeri el a hiszane habré vezette kormányt, ha azt az afrikai egységszervezet törvényesnek ismeri el. a jogügyi kérdésben pedig -tette hozzá - Libiának az az álláspontja, hogy Libiának 1951, függetlenné válása óta joga van az említett területre, amely fölött a csádi szuverenitás megszűnt. Libia az olaszoktól, csád a franciáktól „örökölte”, a határokat, aozou libia elválaszthatatlan része - szögezte le triki.

a Libiát támogató jordán képviselő, akinek javaslatára végül is a bt elhalasztotta a kérdés további vitáját, azt indítványozta, hogy minhelyt a körülmények lehetővé teszik, a két ország kezdjen párbeszédet a vitás kérdésekről.

ág fm ki

10.31 230383 2040

--

sk0028 4 230 mtik1030

fülöp-szigetek - usa

manila, 1983. március 23. /mti-upi/ - jaime sin, manila érseke sürgette az egyesült államokat, hogy szüntesse meg a katonai segély folyósítását a fülöp-szigeteknek, mert az amerikai fegyvereket a nép lemészárlására használják. az érsek ezt szerdán manilában mondta, vezető hazai üzletemberek előtt.

manila és washington áprilisban ujtja fel a tárgyalásokat a fülöp-szigeteken levő támaszpontok használatáról. az 1979-ben született megállapodásban az egyesült államok ígéretet tett arra, hogy öt év alatt összesen 500 millió dollárt nyújt a fülöp-szigeteknek katonai vásárlások meghitelezése és gazdasági támogatás formájában, - „cserébe”, a szigetországban levő támaszpontok korlátlan használatáért. értesülések szerint a manilai kormány most 2 milliárd dollárt kér az egyesült államoktól az elkövetkező öt évre.

ps fm ki

10.41 230383 0872

R 1130

--

sk0029 4 230 mtik1031

magyar opera - párizs

dobsa jános, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1983. március 23./mti/ - nagy sikerrel mutatták be kedden este a párizsi pierre cardin kulturális központban lendvay kamilló „tisztességtudó utcalány”, című operáját, amely jean-paul sátre hasonló című szindarabjából készült. a bemutató közönsége - amelynek soraiban ott volt dr. bényi józsef párizsi magyar nagykövet is - az előadás végén hosszantartó tapssal köszöntötte a szerzőt s az operát előadó francia és amerikai művészeket. a zenekart henry gallois, az északfranciaországi opera karmestere vezényelte. az előadás rendezője a magyar származásu maté rabinovsky, a díszleteket az ugyancsak magyar származásu thomas zanko tervezte.

lendvay kamilló az előadás után elmondta az mti tudósítójának, hogy a magyar televízió megbízásából írt opera hanglezem-felvétele, amelyet a hungaroton készített, 1979-ben párizsban nagydíjat nyert. a francia kritikusok akkor részletesen méltatták a művet, s egyik kritikus, philippe olivier vállalkozott a magyar szövegkönyv franciára fordítására. most első ízben mutatják be színpadon az eredetileg a televízió számára írt operát s így a kedd esti párizsi bemutató világpremiernek számít.

a le figaro már előzetesen felhívta a párizsi közönség figyelmét a magyar operára.

ds/hn már

10.43 230383 1332

--

sk0030 4 230 mtik1032

nácik kanadában -taszsz

moszkva, ottawa, 1983. március /taszsz/afp/ - a kanadai rendőrség 100 kanadában élő háborus bűnös ellen kezdett nyomozást. borisz csehonyin, a taszsz szovjet hírügynökség politikai szemleirója ezzel kapcsolatban kanadai sajtójelentéseket idézve rámutat, hogy az egyesült államok az országban élő volt ss-eket a szovjetunió és a szocialista országok elleni aknamunkára használja fel. ezért türik el a hatóságok a háborus bűnösöket.

R 1130

az is figyelemre méltó, hogy miért csupán 100 volt náci ellen rendeltek el nyomozást, holott kanadában - mint a sajtó megállapítja - körülbelül 1000 háborus bűnös él, s miért kell egyáltalán „nyomozni”, utánuk, hiszen multjuk jól ismert a kanadai hatóságok és más országok illetékes szervei előtt. egyedül a szovjetunió főügyészségének dokumentumtárában többszáz kötetnyi dokumentum van a háborus bűnökről, közöttük olyanokról is, akik kanadába menekültek - mutatott rá a taszsz.

az afp szerint sabrena citron, egy kanadai szervezet, a „holocauste emléktársaság”, szóvivője kedden ottawában kijelentette: kanadának megvannak a jogi eszközei ahhoz, hogy eljárást indítsanak a kanadában élő háborus bűnösök ellen. kanada 1965-ben csatlakozott a háborus bűnösökről intézkedő genfi konvencióhoz.

hg fm ki

10.52 230383 1294

--

sk0031 4 230 mtik1033

salvador

san salvador, washington, 1983. március 23. /afp/upi/reuter/ap/ - mintegy kétezer kormánykatonát indított támadást a hazafiak állásai ellen salvador északi tartományában, chalatenangóban.

a harcokban részt vesznek a salvadori hadsereg amerikai kiképzésben részesült zászlóaljának katonái - erősítették meg a tartomány székhelyén, katonai forrásból. a hadsereg feladta a tartomány településeinek többségét, hogy erejét a legfontosabbnak vélt körzetre összpontosíthassa. a hazafiak huszonnégy települést, többek között a hondurasi határ közelében lévő erődítményeket, tartanak ellenőrzésük alatt.

morazan tartományban - a térség katonai parancsnoka szerint - a salvadori kormánycsapatok ellenőrzésük alá vonták a stratégiai jelentőségű cacaguatique vulkán körzetét. ugyanakkor a radio venceremos, a hazafiak rádióadója a kormánycsapatoknak a térségben elszenvedett súlyos vereségről számolt be.

Fi 12

jelentős harcokról érkeztek hírek a san vincente tartományban lévő chinchontepec vulkán körzetéből. a farabundo marti nemzeti felszabadítási front harcosai az elmúlt néhány nap során elfoglalták az usulután tartományban lévő san augustin várost is.

pf fm

11.18 230383 1195

--

sk0032 4 230 mtik1034

asean-külgyminiszterek

bangkok, 1983. március 23. /mti-upi/reuter/ - a délkelet-ázsiai országok szövetségéhez /asean/ tartozó öt ország külgyminisztere szerdán bangkokban tanácskozást kezdett arról, milyen választ adjanak vietnam kambodzsára vonatkozó tárgyalási javaslatára.

nguyen co thach vietnami külgyminiszter az el nem kötelezett mozgalom új-delhi csucsértekezletén azt javasolta az asean-országoknak, hogy kambodzsa ügyében kezdjenek párbeszédet vietnammal és laossal. /azért ezzel a két országgal, mert az asean a törvényes phnom penh-i kormányt nem ismeri el./

diplomáciai források tudni vélik, hogy a vietnami javaslat megosztotta az asean-országokat: míg az indonéz és a malaysiai külgyminiszter érdeklődést mutatott a párbeszéd iránt, szingapuri, thaiföldi és fülöp-szigeteki kollégáik elutasították a vietnami indítványt.

az asean külgyminiszteri értekezletének másik célja az, hogy a résztvevők közös álláspontot alakítsanak ki a közöspiaci külgyminiszterekkel csütörtökön és pénteken bangkokban tartandó tárgyalásokra.

e tanácskozás résztvevői az asean és az egk közötti kapcsolatok problémáin túl várhatóan az indokinával összefüggő gazdasági és politikai kérdésekről fognak tárgyalni. az előrejelzések szerint szóba kerül majd a vietnammal szánt nyugat-európai segélyek kérdése. az asean a segítségnyújtást - csakugy, mint a vietnammal való gazdasági és politikai kapcsolatfelvételt - a vietnami csapatok

Fi 12

kambodzsából való kivonásához szeretné kötni. a délkelet-ázsiai külügyminiszterek föltehetően megpróbálják lebeszélni franciaország szocialistapárti kormányát arról, hogy szándékának megfelelően pénzügyi segítséget nyújtson vietnamnak.

... kf fm ki

11.24 230383 1719

-. -

sk0033 4 230 mtik1035

nato - nukleáris tervezés /1.rész/

magyar péter, az mti tudósítója jelenti:

brüsszel, 1983. március 23. /mti/ - „az atlanti szövetség nem zárkózik el attól, hogy a nullamegoldástól eltérő átmeneti megállapodást kössenek genfben az eurorakétákról, ehhez azonban a szovjetunióknak kellene új ajánlatot előterjesztenie, - közölték amerikai nato-diplomaták azután, hogy a szervezet nukleáris tervező csoportja keretében a hadügyminiszterek ülést tartottak kedden és szerdán a portugáliai vilamourában. a csoport ülésén az európai középhatótávolságu atomfegyverek kérdése állt a vita középpontjában.

a nato-ban kisebb hangsúlyváltással most arról beszélnek, hogy az eddig szorgalmazott nullaváltozat /az összes szárazföldi indítóállású középhatótávolságu szovjet rakéta leszerelése/ tulajdonképpen „végcél,„ és ilyen irányba haladva közbenső szakaszok és megállapodások is elképzelhetők. mindez azt mutatja, hogy washington véleménye nem változott: kitart eddigi, a szovjetunió számára elfogadhatatlan álláspontja mellett.

joseph luns nato-főtisztár a napokban a flamand televízióknak nyilatkozva azonban kijelentette: „rájöttünk, hogy a nullaváltozat megvalósíthatatlan, mert a szovjetek a leghatározottabban elutasítják... valamilyen átmeneti megoldásra kell tehát irányt vennünk, noha a legjobb kétségtelenül a nullaváltozat lenne.,,

a szóba jöhető átmeneti megoldás alapelveiben washington és nyugat-európai szövetségesei között nagyjából egyetértés mutatkozik a következőkben: 1./ a szárazföldi atomrakétákat külön kell

Nm

mérlegelni, és a repülőgépeket is külön; 2./ a brit és francia atomerőt nem lehet számításba venni; 3./ a szovjet rakéták egy részét le kell szerezni, nem elegendő, ha azokat az uralon túlra szállítják; 4./ a megállapodásnak az ellenőrzésre is ki kell terjednie. /folyt./

mp/th már
12.45 230383 1846

-. -

sk0034 4 300 mtik1036

nato - nukleáris tervezés /2.rész/

a portugáliai tanácskozáson több nyugat-európai miniszter sürgette weinberger amerikai hadügyminisztert, hogy az egyesült államok is tegyen kezdeményező lépést genfben ilyen megoldás érdekében. ugyanakkor ragaszkodtak ahhoz, hogy - ha korlátozott számban is - telepítsenek nyugat-európába pershing-2 rakétákat.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

weinberger újabb adatokat ismertetett kollégáival a szovjet katonai fejlesztésekről. közölte, hogy amerikai megfigyelő-adatok szerint eddig 351 három-robbanófejes szovjet ss-20 rakétát állítottak rendszerbe. ezek kétharmada irányul nyugat-európai célpontokra.

mp/th már

12.50 230383 0726

Nm

-. -

sk0035 4 230 mtik1037

az új francia kormány /1.rész/

dobsa jános, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1983. március 23. /mti/ - mauroy miniszterelnök az új francia kormány megalakítása után újságírókkal beszélgetve „harci kormánynak”, nevezte az új kabinetet. a szerdai párizsi kommentátorok erre hivatkozva általában azt hangsúlyozzák, hogy a 15 főre leszűkített kormány előtt az a harci feladat áll, hogy sikerre vigye a „szigor politikájának”, most kezdődő második szakaszát, s még ebben az évben nagy lépéseket tegyen a gazdasági egyensúly helyreállítására felé, elsősorban a külkereskedelmi deficit lényeges csökkentésével. ugyanakkor azt a tényt, hogy továbbra is mauroy miniszterelnök maradt a kormány élén, s a kulcsfontosságú tárcák vezetésében csak kevés változás történt, politikai megfigyelők általában úgy értelmezik, hogy mitterrand elnök ezzel az eddigi politika folyamatosságát kívánta kifejezésre juttatni, s nem lesz hirtelen törés, döntő irányváltás az eddigi politika vonalában.

az új kormány az egyik legkisebb létszámú az v. köztársaság történetében. rövidesen sor kerül majd több „olyan miniszter kinevezésére is, akik nem rendelkeznek önálló tárcával, hanem egy-egy csúcsminiszter alá rendelik őket. ők azonban nem vesznek részt rendszeresen a szűk körű kabinet ülésein, hanem csak akkor, ha a minisztertanács a szakterületüket érintő ügyeket tárgyal. a most lezajlott kormányátalakítás során 10 minisztériumot megszüntettek /köztük a kulturális, egészségügyi és tervezésügyi minisztériumot is/, ezeket egy-egy csúcsminisztériumba olvasztják majd bele.

a kormánylistán a második helyen jacques delors gazdasági, pénzügyi és költségvetési miniszter szerepel, akinek hatáskörét a költségvetési ügyekre is kiterjesztették. az új kormánynak ő a második legfontosabb tagja a miniszterelnök után, s ő irányítja majd az egész gazdaságpolitikát. /folyt./

ds/th már
12.56 230383 1891

Nm

--

sk0036 4 230 mtik1038

az új francia kormány /2.rész/

a legfeltűnőbb változás az, hogy kimaradt a kormányból jean-pierre chevenement ipari, kutatási és /miniszter. ezt a tárcát laurent fabius, az eddigi költségvetési miniszter vette át. most vált ismeretessé, hogy chevenement már február 2-án benyújtotta lemondását, mert az iparpolitika terén ellentétek támadtak közte és a köztársasági elnök között. e lemondást azonban a kormányátalakításig szigorúan titokban tartották. chevenement korábban a szocialista párt balszárnyának vezetője volt. ugyanakkor michel rocard, az eddigi tervezési és területrendezési miniszter, a szocialista jobbszárny egyik vezető képviselője, a mezőgazdasági tárcát vette át, s ezzel a francia kommentátorok szerint „különösen nehéz harci feladatot”, kapott, mert a mezőgazdasági szervezetek gyakran rendeztek tüntetést a kormány ellen /legutóbb éppen a párizsi mezőgazdasági kiállítás idején/. /technológiai

az fkp-t a korábbi 44 tagú kormányban négy miniszter képviselte, az új, lényegesen leszűkítettben két képviselője foglal helyet, mindkétten eddigi tárcáik élén: charles fiterman közlekedési miniszter, marcel rigout pedig a szakmai képzés ügyeinek minisztere.

ds/th már
13.02 230383 1203

--

sk0037 4 230 mtik1039

pápa - látogatási program

varsó, 1983. március 23. /mti/ - varsóban szerdán nyivánosságra hozták ii. jános pápa lengyelországi látogatásának programját.

a hivatalos közlemény bejelenti, hogy a katolikus egyház fő junius 16. és 22. között sorra kerülő lengyelországi látogatása során nyolc várost, illetve helységet keres majd fel. ezek: varsó, a varsó közelében lévő teresin, czestochowa, poznan, wroclaw, az opolei vajdaságban lévő góra swiatej anny, a katowice közelében lévő piekary slaskie bányászvároska és krakkó.

kn/th már
13.12 230383 0558

Nm

--

sk0038 4 300 mtik1040

usa-izrael-libanon /1.rész/

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

bejrut, 1983. március 23. /mti/ - izrael nem adott pozitív választ a libanoni rendezés feltételeit és biztosítékait összefoglaló amerikai javaslatokra. a libanoni nemzeti hírügynökség értesülése szerint ezt a következtetést vonták le bejrutban a philip habib amerikai megbízott által tolmácsoltt tel-avivi álláspontból. semmi jele annak például, hogy izrael módosította volna a libanon számára elfogadhatatlan, a bejruti kormány szuverenitását sértő biztonsági követeléseket, hogy feladta volna a dél-libanon közvetlen katonai ellenőrzésére támasztott igényét.

a libanoni kormány a tárgyalások előmozdítása végett felajánlotta, hogy hírszerzési együttműködést alakít ki izraellel, és három libanoni dandárt állomásoztat a déli országrészben. amin gemajel libanoni elnök az ellenkező értelmű izraeli állításokat visszautasítva nyomatékosan hangsúlyozta, hogy hadserege képes az ország egész területének megbízható ellenőrzésére. /folyt./

bz/dj már
13.29 230383 1041

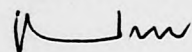
--

sk0039 4 300 mtik1041

usa-izrael-libanon /2.rész/

philip habib szerdán bejrutból visszatér izraelbe, hogy kísérletet tegyen az eltérő álláspontok közelítésére. az amerikai diplomata a natanjai és a khaldei hármas tárgyalásokkal párhuzamosan folytatja közvetítő misszióját. az an-nahar című bejruti lap értesülése szerint habibnak az „új amerikai elgondolások”, ellenére sem sikerült szűkíteni az izraeli és a libanoni álláspont között tátongó szakadékot. az asz-szafir arról tudósít, hogy a libanoni vezető körök borulatoan ítélik meg az amerikai kompromisszumos megoldás esélyeit.

a libanoni nemzeti ellenállási front bejruti közleményében bejelentette, hogy január 24. és március 19. között 38 támadást hajtott végre az izraeli megszálló csapatok ellen.

szaad haddad őrnagy, az izraeli irányítás alatt álló jobboldali milícia parancsnoka szerdától megtiltotta három baloldali napilap, az asz-szafir, az al-liva és a kommunista an-nida, valamint al-mosztakbal című hetilap dél-libanoni terjesztését.

bs/dj már
13.31 230383 1021

--

sk0040 4 230 mtik1042

brit nukleáris fegyverkezés

aczel endre, az mti tudósítója jelenti:

london, 1983. március 23. /mti/ - a brit egyházak tanácsa kedden pártfogásába vette a nukleáris rakétatelepítéssel szembeni „erőszakmentes polgári engedetlenségi akciókat”, a tanács határozata szerint „vannak olyan körülmények, amikor a keresztény engedelmesség polgári engedetlenséget követel”,.

a brit egyházak tanácsa erkölcsi okok miatt szembenáll a nukleáris fegyverkezés minden formájával.

a közgyűlésen, ahol a szóbanforgó határozatot elfogadták, dr. robert runcie, canterbury érsek, az anglikán egyház vezetője bejelentette: béke-világtalálkozóra kívánja összehívni a keresztény egyházakat. e találkozónak egyetlen napirendje lenne: a nukleáris fegyverkezési verseny megállítása.

ezekkel az eseményekkel egyidőben michael heseltine brit hadügyminiszter közölte: „elkerülhetetlenek”, látszik ez év végétől a robotrepülőgépek nagy-britanniába telepítése.

heseltine a nato nukleáris tervező csoportjának portugáliai értekezletén vett részt. szerinte az amerikai rakéták nyugat-európába hozatala „tárgyalóasztalhoz fogja kényszeríteni”, a szovjetuniót.

a miniszter egyebek között azt is kijelentette, hogy nem aggódik „tulzottan”, a honi békemozgalom miatt. hozzátette: a közvéleménykutatások szerint a brit lakosság többsége kedvezően ítéli meg a kormány nukleáris politikáját és szerepvállalását a nato-ban.

megfigyelők szerint brit földön még egyetlen olyan közvéleménykutatás sem készült, ahol a többség helyeselte volna az új rakéták telepítését.

a morning star című lap szerdai híre szerint margaret thatcher miniszterelnök kormánya vezető minisztereiből különleges csoportot hívott életre, kétfajta megbizatással: gondoskodni az amerikai és brit nukleáris támaszpontok védelméről, és kampányt szervezni az új rakéták népszerűsítésére. hivatalos helyen a hírt „képtelenségnek” minősítették.

ae/dj már
14.02 230383 1952

--

sk0041 4 230 mtik1043

el nem kötelezettek - gandhi-interju /1.rész/

róma, 1983. március 23. /mti/ - az el nem kötelezettek mozgalmáról, a fejlődő országok gazdasági és politikai problémáiról nyilatkozott indira gandhi miniszterelnök a corriere della serának.

indira gandhi, aki az el nem kötelezett országok új-delhi konferenciája óta a mozgalom elnöki tisztét is betölti, kifejtette, hogy az „el nem kötelezettség filozófiája”, nem ellenkezik a „természetes szövetséges”, felfogással. gandhi asszony elmondta: a fejlődésben elmaradott országok a szabadságukért vívott és a szegénység elleni harcukban sok esetben a nyugattól nem kaptak támogatást. „gyakran azzal vádolnak bennünket, hogy az ensz-ben a szovjetunióval szavazunk. a válaszom: nem mi szavazunk a szovjetunióval, hanem a szovjetunió szavaz velünk.” példaként a hetvenhetek esetét idézte, akik dél-afrika elleni bojkottra szólítottak fel, s akik megállapíthatták, hogy a nyugati országok többsége továbbra is kapcsolatot tart fenn a fajüldöző rendszerrel. amikor dél-afrika megtámadta zambiát, ez az ország először az egyesült államokhoz folyamodott segítségért, és csak akkor fordult a szovjetunióhoz, miután elutasították. „ugyanez történt a közel-keleten és a világ más részén is. latin-amerika, ázsia, afrika destabilizációs folyamatában igen súlyos felelősség terheli a nyugat bizonyos köreit,, - jelentette ki indira gandhi.

arra a kérdésre, hogy mit tervez az el nem kötelezettek mozgalmának elnökeként, a miniszterelnök-asszony elmondta, hogy az akcióprogramon még dolgoznak, de egyes lépéseket már tettek. így például pénzügyi konferencia összehívását tervezik, amelynek a gazdasági fejlesztéssel kellene foglalkoznia. ez a konferencia

Nuv

azonban nem hasonlítható sem a mexikói cancunban rendezett értekezlethez - melynek határozatait végülis nem valósították meg -, és nincs köze az unctad, az ensz fejlesztési szervezete nyárra tervezett belgrádi tanácskozásához. „az unctad semmiféle problémát nem oldott meg. arra gondoltunk, hogy kisebb csoport eredményesebb munkát végezhetne.” arról nem nyilatkozott, hogy mely országok vennének részt ezen a szűkkörű értekezleten. /folyt./

kir/dj
14.03 230383 2171

--

sk0042 4 230 mtik1044

a szerkesztőségek figyelmébe!

mtik 1027 /panoráma/ számu „usa - a beavatkozás politikája - 1. rész”, című hírünkben a harmadik bekezdés utolsó mondatát 1914-ben..... csatolták. töröljük.

kzs ai
14.04 230383 0217

--

sk0043 4 230 mtik1045

el nem kötelezettek - gandhi-interju /2.rész/

az irán és irak közötti béke érdekében kifejtett tevékenységéről elmondta, hogy sikerült olyan formulát találni, melyet mindkét fél elfogad, sőt a megegyezés is létrejöhet, a részletek felől azonban nem nyilatkozott. azt azonban kijelentette, hogy irán nagyszögű jóvátételt követel és azt akarja, hogy büntessék meg irakot.

az afgán helyzettel kapcsolatos kérdésre úgy válaszolt, hogy „amíg a lázadók kívülről kapnak fegyvereket, addig a probléma továbbra is megmarad,,.

kir/dj
14.05 230383 0552

Nuv

--

sk0044 4 230 mtik1046

nszk - a koalíciós tárgyalások eredménye /1.rész/

follinus könyves jános, az mti tudósítója jelenti:

bonn, 1983. március 23. /mti/ - a nyugatnémet keresztény uniópártok és a szabaddemokrata párt kormányalakítási tárgyalásai a legfontosabb belpolitikai kérdésekben egyetértéssel, kompromisszummal, a külpolitika területén részben megegyezéssel, részben több vitás kérdés elröpolásával fejeződtek be. ez derült ki azon a sajtóértekezleten, amelyet heiner geissler, a cdu, edmund stoiber, a csu és irmgard adam-schwaetzer, az fdp főtitkára tartott szerdán bonnban.

mint stoiber közölte, a ma'dnem egyhetes megbeszélések háromnegyed részét a gazdasági, a pénzügyi és a szociális témák töltötték ki, s mindössze egynegyedük terjedt ki a belügyi, a jogi és a nagy fontosságú külpolitikai kérdésekre.

mindhárom politikus pozitívan értékelte a megállapodásokat, amelyek geissler szavai szerint az nszk egész nyolcvanas évtizedbeli politikájára befolyással lesznek. adam-schwaetzer, az fdp főtitkárnője is úgy ítélte meg, hogy az elért kompromisszumok „szilárd alapot”, jelentenek a következő négy esztendő kormányzása számára. megfigyelők szerint azonban az ismertetett megállapodások tulságosan is sok kérdést hagytak nyitva.

a legfontosabb eredmény - mondta geissler -, hogy az új kormány „szolid költségvetési politikájával biztosítani akarja a gazdasági fellendülést és a két és fél milliós munkanélküliség leépítését,,. e cél érdekében 40 milliárd márka alá szorítják az 1984-es költségvetésben az állami hitelfelvételeket. a lakosságnak komoly áldozatokot kell vállalnia, mivel a szociális kiadásokat 6-7 milliárd márkával csökkentik. jövőre várhatóan emelni fogják a lakossági nyugdíjhozjárulást. ugyanakkor a tőkés beruházók jelentős adókedvezményeket kapnak. így az ő támogatásukra fordítják annak a négy milliárd márka többletbevételnek a nagy részét, amelyre az állam a minden áru és szolgáltatás árát növelő fogyasztási adó /mehrwertsteuer/ emelésével tesz szert. /folyt./

fkj/th ha

14.20 230383 2033

-.-

sk0045 4 230 mtik1047

nszk - a koalíciós tárgyalások eredménye /2.rész/

a szabaddemokrata párt számára kedvező kompromisszummal zárult a legvitatottabb belpolitikai kérdés, a jómódu rétegek beruházási pótdójának ügye. a megállapodás értelmében ezek a rétegek nem kettő, hanem három évig /1983-84-85-ben/ fizetik ezt, az adóterhük öt százalékát kitevő pótdót, ám az fdp követelésének megfelelően az állam az összeget - igaz, kamatmentesen - 1989-1991 között visszafizeti. további kedvezmény e rétegek számára, és egyúttal a beruházások fellendítését célzó rendelkezés, hogy a pótdót nem kell fizetniük azoknak, akik annak ötszörösét fordítják beruházásra.

a bel- és a jogi politika területén jelentős változás, hogy korlátozni fogják a tüntetési jogot. a jövőben „belső békebontónak”, minősül és büntetőjogilag felelősségre vonható az, aki erőszakossá váló tüntetésben vesz részt.

az nszk-ban élő külföldi „vendégmunkások”, számát a keresztényliberális koalíció korlátozni kívánja. kezdeti lépésként olyan tervet dolgoznak ki, amely anyagi támogatással akarja majd ösztönözni a külföldiek visszatérését hazájukba. ha ez a program - előre láthatóan 1984. végéig - nem vezetne eredményre, újból napirendre tűzik a beutazók számának életkor alapján történő korlátozását.

szembeötlő volt, hogy milyen kevés teret szenteltek a főtitkárok a külpolitikai kérdéseknek. mint geissler és adam-schwaetzer bejelentette, a „közép koalíciója”, nem akar változtatni a tavaly októberi kormánynyilatkozatban meghirdetett „folytonossági”, külpolitikán. elismerték azonban, hogy „új hangsúlyok”, is várhatóak a szocialista országokhoz - így az ndk-hoz - fűződő viszonyban, amelyet az „adok-kapok”, alapjára akarnak helyezni.

a főtitkárok szerint a koalíciós pártok teljes nézetazonosságot vallanak az nszk „nyugati és nyugat-európai”, politikájában. feltűnő volt, hogy ezzel összefüggésben nem szóltak a rakétatelepítés kérdéséről.

megerősítették, hogy számos, ellentétesen megítélt kérdés megtárgyalását elnapolták. így kohlr, strauss és genscher a közeljövőben újra megvitatja az nszk közel-keleti, afrikai és közép-amerikai politikáját. bonni megfigyelők értékelése szerint kohlr kancellár és genscher külügyminiszter taktikája arra irányult, hogy minél kevesebb kérdésben kelljen konkrét megállapodást kötniük strauss-szal, a gyakorlati politikára bízva a mindenkori döntést.

fkj/th ha

14.27 230383 2406

-.-

sk0046 4 230 mtik1049

japán diplomácia

pietsch lajos, az mti tudósítója jelenti:

tokió, 1983. március 23. /mti/ - szerdán tokióban hivatalosan bejelentették, hogy a japán fővárosban április 12-13-án kerül sor a szovjet-japán külügyi konzultációk újabb fordulójára. a napirenden a kétoldalu kapcsolatokkal, valamint a nemzetközi helyzettel összefüggő kérdések szerepelnek. a szovjet küldöttséget mihaíl kapica, míg a japán delegációt nakadzsimá tosidzsiro külügyminiszter-helyettes vezeti.

a legutóbbi hasonló jellegű találkozót 1982 januárjában moszkvában tartották, s a nakaszoné-kormány hivatalba lépése óta a mostani lesz az első külügyi konzultáció. jóllehet a két ország viszonya az elmúlt hónapokban - a szovjetunió kivül álló okok miatt - nem javult, a tárgyalások folytatásával kapcsolatos döntés tükrözi azt a kölcsönös álláspontot, hogy a párbeszéd nem szakadhat meg.

idevágó hír, hogy szerdán tokióban ülést tartott a japán-szovjet parlamenti társaság. a csaknem ötszáz, a különböző pártokhoz tartozó japán parlamenti képviselőt tömörítő testület sikraszállt a japán-szovjet viszony megjavítását célzó erőfeszítések fokozása mellett. noha az ülésen résztvevő törvényhozók többsége úgy vélekedett, hogy a kétoldalu kapcsolatokat súlyos feszültségek terhelik, a társaság hangsúlyozta: a szovjet-japán barátság megszilárdítása létfontosságú ázsia és az egész világ békéje és biztonsága szempontjából.

abe sintaró japán külügyminiszter egyébként szerdán a felsőház külügyi bizottságának ülésén arra szólitotta fel reagan elnököt, hogy módosítson a közepes hatótávolságú nukleáris rakéták számának csökkentésével kapcsolatos, a „nullaváltozathoz”, ragaszkodó javaslatán. abe kijelentette ugyan, hogy tokió a „nullaváltozatot”, ideálisnak tartja, de ez - mint mondotta - aligha kivitelezhető. a külügyminiszter azt hangoztatta, hogy washington részéről épp ezért „alternatív javaslatra”, van szükség, olyanra, amely „a szovjetunió európai és ázsiai közepes hatótávolságú rakétáinak csökkentésére hív fel,,.

pl/hn ha

14.36 230383 2052

Nun

--

sk0047 4 230 mtik1050

egk - közel-kelet - brit lapok

london, 1983. március 23. /mti/ - a közös piac közel-kelettel foglalkozó nyilatkozatáról szerdán a londoni the times és a financial times közölt szerkesztőségi cikket, mindkettő azt hangoztatva, hogy husszein jordániai király iránt jelentős a bizalom az egk köreibben, de a döntés arról, hogy kezdődhetnek-e tárgyalások a reagan-terv szellemében, mégsem az ő kezében van, hanem arafat, reagan és begin kezében.

ami a pfsz-t illeti, a közös piac reméli, hogy tárgyalási szándéka hamarosan kifejezésre jut. enélkül ugyanis husszein király nem alkudozhat jordániai-palesztin unióról. de - véli egybehangozóan a két lap - még akkor is, ha husszein felhatalmazást kap arafattól, izrael hajlithatósága és reagan izraellel szemben elvárt „keménysége”, iránt megmaradnak a kétségek.

„londonban elsősorban arra gyanakodnak - írta a financial times -, hogy a libanoni kivonulás halogatásával izrael annyira meggyengíti reagan politikai elszántságát, hogy az amerikai elnöknek már sem energiája, sem ideje nem marad a ciszjordánia és gaza sorsa fölött indítandó /libanonnál/ fajsúlyosabb és érzelemtelibb vita lefolytatására. az iránt meg nem lehet kétség, hogy a jelenlegi izraeli kormány maradéktalanul eltökélte: nem adja fel ellenőrzését ciszjordánia fölött, és ha lehet, /a folyamatos telepítéssel/, utódai manőverezési lehetőségeit is eleve alaposan megkurtitja.

kiviláglik a két szerkesztőségi cikkből, hogy izrael az idő múlására játszik. tudja - mint a the times rámutat -, hogy amerikában máris folyik az elnökválasztási „előkampány”, és reagannek fokozott figyelemmel kell lennie belpolitikai ellenfeleire, lévén izrael - az egyesült államokban - nem „egy”, külpolitikai téma a sok közül, hanem kifejezetten belpolitikai kérdés /az un. izraeli lobby miatt/.

ha reagan belpolitikai okok miatt már nem lesz képes nyomást gyakorolni izraelre, a közel-kelet a következő elnökig lekerül a napirendről. „és mire reagan utódja megint elkezd figyelni a közel-keletre, az izraeli települések a mostaninál jóval sűrűbben fogják beborítani azt a vidéket, amelyet a palesztinok jog szerint a magukénak tekintenek, - jövendőli a financial times.

ae/th ai

14.39 230383 2219

Nun

--

sk0048 4 230 mtik1051

a világ lakossága

new york, 1983. március 23. /taszsz/ - az ENSZ demográfiai évkönyve szerint a föld lakóinak száma 1981-ben 4 milliárd 508 millió fő volt. ázsiában 2 milliárd 625 millióan, az amerikai földrészen 623 millióan, Európában - a Szovjetunió európai területei nélkül - 485 millióan, Afrikában pedig 484 millióan éltek. Földünk népességének közel egyharmada 15 évnél fiatalabb, és mindössze 6 százaléka idősebb 65 évnél. a népesség növekedésének üteme Afrikában a legnagyobb, átlagosan évi 2-3 százalék, Európában a legalacsonyabb, éves átlagban kevesebb mint 1 százalék.

a világ legnépesebb országainak sorát Kína vezet, utána következik India, a Szovjetunió, az Egyesült Államok, majd Indonézia.

szi hf ai

14.43 230383 0747

--

sk0049 4 230 mtik1052

rövid hírek

gorskov

aden, 1983. március 23. /taszsz/ - hivatalos látogatásra a jemeni népi demokratikus köztársaságba érkezett Gorskov admirális, a Szovjet Haditengerészeti Flotta főparancsnoka, honvédelmi miniszterhelyettes. Aden repülőtérén a vendéget Abdullah Ali Elewa ezredes, a jemeni honvédelmi miniszter első helyettese, vezérkari főnök, és más hivatalos személyiségek fogadták.

francia közúti fekete statisztika

párizs, 1983. március 23. /taszsz/ - Franciaország közutjain 1982-ben több mint 12 ezer ember vesztette életét közlekedési baleset következtében, a sérültek száma pedig meghaladta a 321 ezret. a francia rendőrség közlése szerint a szigorúbb közúti ellenőrzések révén 20 százalékkal csökkent az elmúlt tíz évben a halálos kimenetelű balesetek száma. ugyanakkor továbbra is a közúti baleseteket előidéző alapvető okok között szerepelt - ugyanúgy, mint tíz évvel ezelőtt - a gyorsjárat, az ittas vezetés és a közlekedési szabályok megsértése.

Nuv

repülőgépkatasztrófa

uj-delhi, 1983. március 23. /upi/ - próbarepülés közben lezuhant az indiai légierő egy Canberra típusú bombázója kedden, a Bombaytól 190 kilométerre délnyugatra lévő Lehgaon légitámaszpont közelében. a repülőgép pilótája és a navigátor életét veszítette.

helikopterkatasztrófa

teisendorf, 1983. március 23. /dpa/ - a sűrű hóesésben az osztrák-nyugatnémet határ közelében kedden este lezuhant egy nyugatnémet mentőhelikopter. a rajta tartózkodó három személy életét veszítette.

szi/th hf

14.53 230383 1530

--

sk0050 4 230 mtik1053

embargó feloldásig!

spanyol-weinberger

király ferenc, az mti tudósítója jelenti:

madrid, 1983. március 23. /mti/ - Caspar Weinberger amerikai hadügyminiszter szerdán délután háromnapos hivatalos látogatásra Madridba érkezett, s megkezdte tárgyalásait vendéglátójával, Narcis Serra hadügyminiszterrel. Weinberger csütörtökön megbeszélést folytat Fernando Moran külügyminiszterrel, majd fogadja őt János Károly király, valamint Felipe González miniszterelnök.

a várható tárgyalási témák közül megfigyelők kiemelik a spanyol-amerikai ugynevezett védelmi szerződést, valamint Spanyolország további NATO-tagságának ügyét. a rövidesen parlamenti vitára kerül kétoldalu egyezményben az USA szeretett volna számára kedvezőbb pozíciót elérni, legfőképpen a spanyolországi amerikai támaszpontok kizárólagos használati jogát. a tervezet ezt nem tartalmazza, sőt, olyan kitétel is szerepel benne, hogy „amennyiben változás állna be Spanyolországban a NATO-val kapcsolatos státuszában, újra kell tárgyalni az egyezményt.”

Nuv

a polgári el paisnak az a véleménye, hogy „az amerikai hadügyminiszternek mostani tárgyalásai során figyelembe kell vennie az erősödő spanyol békemozgalmat, a meg-megújuló nato-ellenes tüntetéseket, a lap szerdai száma közli száz neves író, művész, újságíró nyílt levelét, amelyben a spanyolországi amerikai támaszpontok felszámolását, valamint népszavazást követelnek az ország nato-tagságáról.

sajtókörokbén felháborodást keltett a bejelentés, hogy az amerikai hadügyminiszter nem kíván közvetlenül találkozni a sajtó képviselőivel. ha mégis sor kerülne egy sajtótájékoztatóra, azt - szokatlan módon - az amerikaiak által is pénzelt nemzetközi kérdések intézete szervezi, és az határozza meg a résztvevők körét. a hadügyminiszter ebben az esetben is csak előre, írásban benyújtott kérdésekre hajlandó válaszolni. a spanyol újságírók szövetsége tiltakozást jelentett be a madridi amerikai nagykövethél.

ky/th ha

14.58 230383 2005

.-.

sk0051 4 230 mtik1054

guatemala

guatemalaváros, 1983. március 23. /taszsz/afp/reuter/upi/ - montt elnök katonai diktatúrája a kegyetlenség és erőszak terén tútesz minden korábbi guatemalai rendszeren - mutat rá a guatemalai nemzeti forradalmi egység mexikóvárosban, a véres kezű diktatúra hatalomra jutásának első évfordulóján nyilvánosságra hozott közleményében.

a tábornok-elnök országglásának egy éve alatt mintegy 15 ezren tüntek el nyomtalanul vagy estek áldozatul a megtorlásoknak. betiltották a politikai pártok tevékenységét, szétzúzták a szakszervezeteket, és kegyetlenül üldözik az ország indián lakosságát - mutat rá a dokumentum.

az emberi jogok illegálitásban működő guatemalai bizottsága azzal a kéréssel fordult a nemzetközi szervezetekhez és a világ haladó közvéleményéhez, gyakoroljon nyomást a guatemalai kormányra az ensz határozatainak betartása érdekében, és követelje az egyesült államoktól: szüntessen be a diktatúrának nyújtott minden segítséget. a jelenlegi amerikai kormányzat modern fegyverekkel és katonai szakértőkkel támogatja a diktatúrát.

Nur

mint ismeretes, efrain rios montt tábornok amerikai támogatással döntötte meg az előző, ugyancsak katonai kormányzatot. a tábornok első egy évének szomorú mérlegét aligha enyhíti, hogy az elnök kedden aláírta azt a törvényerejű rendeletet, amely amnesztiában részesíti a kormányzat ellen harcoló baloldali fegyvereseket, ha leteszik a fegyvert. az elnök bejelentette, hogy a kormány döntése értelmében a rendkívüli állapotot egy kevesebb korlátozással járó „készsültségi állapottal, váltják fel. nem szüntetik meg azonban a rendkívüli titkos bíróságokat, e bíróságokat a guatemalai jogászok törvénytelennek nyilvánították, és megszüntetésüket követelték a katonai kormányzattól.

a négy gerillaszervezetet tömörítő guatemalai nemzeti forradalmi egység az elnök intézkedéseivel kapcsolatban úgy foglalt állást, hogy azok csupán a demokrácia látszatát keltik, ezért tovább folytatja a harcot a katonai kormányzat ellen.

pf hf ai

15.00 230383 2027

.-.

sk0052 4 230 mtik1055

leszerelés - osztrák politikus

bécs, 1983. március 23. /mti/ - az osztrák szocialista párt nemzetközi titkára szerint a konzervatív pártok nyugat-németországi választási győzelmét követően reagan amerikai elnök is „keményebb, hangra váltott, és ez nem kedvez a leszerelési törekvéseknek.

mint walter hacker a szerdai arbeiter-zeitungban rámutatott, az amerikai elnök nem egy esetben szélsőséges megfogalmazásai éppen azokat az előfeltételeket - a kölcsönös bizalmat, illetve a biztonsági érdekek egyöntetű tiszteletben tartását - rombolják szét, melyek nélkül nem lehet megegyezést várni egyik leszerelési fórumon sem. az osztrák politikus felhívta a figyelmet a nato fegyverkezési programjával szemben - elsősorban az nszk-ban - erősödő ellenérzésre. növelik a nyugat-európai közvélemény aggodalmát az amerikai személyi döntések, egyes leszerelési szakértők eltávolítása, mások - főleg a leszerelési törekvéseket megkérdőjelező politikusok - kinevezése. ez tovább rontja a genfi tárgyalások sikeres befejezésének esélyét, s mindenekelőtt a leginkább érintett nszk számára ígér komoly következményeket, belpolitikai szempontból pedig ugyancsak „forró telet,„

Nur

walter hacker végezetül propaganda fogásnak nevezte az amerikai állításokat, melyek egyfajta szovjet erőfölényről szólnak. a fegyverkezés olyan megszállottai, mint haig korábbi külügy-, illetve weinberger jelenlegi amerikai hadügyminiszter is olykor-olykor kénytelenek voltak elismerni, hogy az esetleges aránytalanságoknak nincsen katonai jelentőségük - hangoztatta.

sz/th ha

15.08 230383 1569

-.-

sk0053 4 230 mtik1056

francia minisztertanács

párizs, 1983. március 23. /mti/ - az új francia kormány első ülése szerdán délelőtt nem egészen fél óra hosszat tartott. max gallo államtitkár, a kormány szóvivője közölte, hogy a kabinet pénteken rendkívüli ülést tart, s azon fogja elhatározni a szükséges gazdasági, pénzügyi és szociális intézkedéseket. a kormány felhatalmazta mauroy miniszterelnököt, hogy a nemzetgyűlés áprilisban kezdődő tavaszi ülészakán a programmal kapcsolatban vesse fel a bizalmi kérdést. a miniszterelnök április 6-án terjeszti majd a nemzetgyűlés elé a kormány programját.

ds/th ha

15.10 230383 0608

Nur

-.-

sk0054 4 230 mtik1057 /panoráma/

a színházi világnap előtt - varsó

színház a válságban

varsó, 1983. március 23. /mti/ - az 1980 augusztusában kirobbant társadalmi válság nem hagyta érintetlenül a több mint kétszáz éves multra visszatekintő lengyel színházi életet sem. /az első állandó színházat, a varsói teatr narodowy-t még 1765-ben alapította poniatowski agost király/ az értelmiség más rétegeihez hasonlóan a színészek többsége támogatta a „szolidaritást”, nem ismerte fel, hogy a szervezet szélsőséges vezetői tulajdonképpen a polgárháború felé sodorják az országot. a szükségállapot bevezetése először sokkhatást és bénultságot, néhány hónap elteltével szervezett ellenállást váltott ki a színésztársadalom jelentős részében.

ez utóbbi abban jutott kifejezésre, hogy a színészek többsége bojkottálta a rádiót és a televíziót, ami érzékeny veszteségeket okozott az egész ország kulturális életének. megjegyzendő, hogy a tv-színház azelőtt szinte önálló intézmény volt, igen gazdag programmal: a hetvenes években hetente legalább egy alkalommal közvetített a televízió bemutató előadást. magukban a színházakban azonban - ha zökkenőkkel, igazgatóváltásokkal és átszervezésekkel is - viszonylag hamar megkezdődött a munka. jelenleg az ország 35 városában több mint 70 színház működik, repertoárjuk kétharmad részét klasszikus és modern lengyel darabok alkotják. ez utóbbiak különféle emberi, társadalmi problémákat boncolgatnak. a teatr nowyban mrozek „tangó”, című darabját játsszák, a syrena színpadon pedig /ez a budapesti mikroszkóphoz hasonló kisszínház/ a lengyel válságot parodizáló „szex és politika”, megy. ez utóbbi meglehetősen közepes sikerrel, mert eléggé elterjedt vélemény szerint „a szex is kevés benne, és a politika is, „a pár évvel

↑
ezelőtt állandóan telt ház előtt játszó prózai színházak látogatottsága megcsappant. nagyon kevés a fiatal néző, és érezteti hatását a korábban főként szakszervezetek által fenntartott bérleti akciók hiánya. zsufozásig megtelnek viszont a gyermekszínházak. nincs visszaesés az opera és az operett terén: a varsói nagy színházban telt ház előtt játsszák moniuszko klasszikus nemzeti operáit - a halkát és a rettenetes udvart -, az operett színházban pedig nagy sikerrel megy változatlanul a vig özvegy, a csárdáskirálynő és a bál a savoyban.

Nur

Varsóban szervezés alatt áll a Rzeczpospolita /köztársaság/ színház, amelyet azzal a céllal kívánnak létrehozni, hogy fővárosi fórumot biztosítsanak a tehetséges vidéki színészek számára, felpezsdítve ezzel a főváros színházi életét.

kelemen istván, varsó mti-panoráma

kn/th bd

15.16 230383 2602

--

sk0055 4 230 mti1058

afganisztáni tüntetés

kabul, 1983. március 23. /taszsz/ - népes tömeg tüntetett szerdán kabulban az egyesült államok afganisztáni politikája ellen. az 50.000 felvonuló az amerikai nagykövetség épülete előtt tömeggyűlésen tiltakozott az ország ügyeibe való washingtoni beavatkozás és az ellenforradalmi bandáknak nyújtott amerikai támogatás miatt. a tömeggyűlésen a hazafias front, a szakszervezetek és a vallási közösségek vezető képviselői szólaltak fel.

a szónokok emlékeztettek arra, hogy washington hadüzenet nélküli háborút folytat az afgán demokratikus köztársaság ellen, s továbbra is kiterjedt támogatásban részesíti az ellenforradalmi csoportosulásokat.

a tömeggyűlés résztvevői köszönetüket tolmácsolták a szovjetunióknak és a szocialista közösség többi országának az afgán népnek nyújtott internacionalista segítségért.

ml hf ai

15.30 230383 0871

Nm

--

sk0056 4 230 mti1059

a színházi világnap előtt - párizs

párizs: kevés az új francia szindarab /1.rész/

1983. március 23. /mti-panoráma/ - párizsban a színházigazgatók már évek óta amiatt panaszkodnak, hogy kevés az új francia darab, az írók nem szívesen vállalkoznak a színpadi szerzők szerepére. erről tanuskodik a színházak idei programja is: túlnyomórészt külföldi szerzők, vagy francia klasszikusok műveit játsszák a vezető párizsi színházak, csak néhány kisebb színház mutat be egy-egy darabot fiatal francia szerzőtől, de ezek sem keltettek eddig különösebb feltűnést.

persze ezen a téren is akad kivétel. a kritikusok elismerően írtak bernard-marie koltes, egy fiatal szerző közel múltban bemutatott darabjáról, de ez a mű sem párizsban, hanem nanterre-ben, az egyik elővárosban került színre. a „feketéék és kutyák harca”, című darab egy afrikai utépitkezésen játszódik. a cselekmény középpontjában egy erőszakos, részeges európai mérnök és a fekete munkások közötti konfliktus áll, melyet a jószándéku, de erélytelen építésvezető - michel piccoli játssza e szerepet - képtelen békésen rendezni, s az végül is tragédiába torkollik. a mellékszál: az építésvezető fiatal felesége, aki a pigalle egyik mulatójából került afrika szívébe, s kikezd a részeges mérnökkel.

érdekes, hogy jelenleg három csehov-darab is szerepel a párizsi színházak műsorán, köztük a cseresznyés kert peter brook rendezésében. ugyancsak nagy sikere van bulgakov „a mester és margarita”, című regénye feldolgozásának, amelyet az egyik legnagyobb színház, a théâtre de la ville /városi színház/ mutatott be. a színházi évad egyik jelentős eseménye volt a chaillot-palota színházában antoine vitéz rendezésében felújított hamlet. a jannisz kokkosz görög scenográfus tervezte, s végsőkéig leegyszerűsített klasszikus díszletek a rendezőnek azt a szándékát huzzák alá, amelyet vitéz egyik nyilatkozatában úgy fogalmazott meg, hogy hamlet őt elsősorban a görög tragédiákra emlékezteti. vitéz hangsúlyozta: rendezésében azt is kifejezésre akarta juttatni, hogy shakespeare e remekművében elsősorban a politikai morál kérdését veti fel; hamletnek nemcsak az a kötelessége, hogy megbosszulja apja halálát, hanem helyre kell állítani az igazságos rendet. /folyt./

ds fg bd

15.50 230383 2251

Nm

--

sk0057 4 230 mtik1060

a színházi világnap előtt - párizs
kevés az új francia szindarab /2.rész/

éppen ezen a héten került sor a párizsi kulturális évad egyik magyar szempontból is érdekes eseményére: a pierre cardin által létrehozott kulturális központban - ahol opera- és színházi előadásokat, hangversenyeket és kiállításokat rendeznek, s előszeretettel mutatnak be úttörő, avantgardista műveket - kedden este volt Lendvay Kamilló „a tisztességtudó utcalány„ című operája premierje, nagy sikerrel. Lendvay Kamilló eredetileg a magyar televízió számára írt operát Sartre darabja alapján.

ds fg bd

dobsa jános, párizs

mti-panoráma

15.50 230383 0631

-.-

sk0058 4 230 mtik1061

szigoruan a szerkesztőségek tájékoztatására!

usa - inf

washington, 1983. március 23. /mti/ - reagan amerikai elnök - jelentette szerdán a the new york times - „előzetes döntést hozott közbülső megoldásra vonatkozó, amerikai javaslat előterjesztésére a középtávolságú rakéták korlátozásával foglalkozó genfi tárgyalásokon. Lehetőség, hogy reagan csütörtök hajnali televíziós beszédét használja fel a „kompromisszumos„ indítvány bejelentésére.

az elnök javaslata szerint mind a szovjetunióknak, mind az egyesült államokknak száz rakéta-kilövő állása és háromszáz robbanófeje maradna Európában e közbülső változatban. a hivatalos személyiség, akire a new york times hivatkozik, úgy tudja, hogy az ajánlat azon múlik, elfogadja-e moszkva végezetül a nullaváltozatot.

^{the}
a new york times által körvonalazott fehér házi tervezet változatlanul vonakodik figyelembe venni az egyesült államok előretolt európai rendszereit, valamint a nyugat-európai nato-országok saját középtávolságú rakétáit.

Nur

a javaslat céljáról a ^{the} new york times forrású szolgáló személyiségek is úgy vélik, hogy alapvetően taktikai: „reagan úgy érzi, ezen a módon tudja visszanyerni a politikai kezdeményezést az egyesült államokban és Európában, és érvényesíteni fő elvét arról, hogy a fegyverzetkorlátozási megállapodások a folytatódó amerikai fegyverkezés függvényei.,,

br/th ha

16.11 230383 1449

-.-

sk0059 4 230 mtik1062

rövid hírek

nigéria - pfsz

párizs, 1983. március 23. /ap/ - nigéria elismerte a palesztinai felszabadítási szervezetet és úgy döntött, hogy diplomáciai kapcsolatot létesít vele - jelentette be szerdán a pfsz párizsi képviselője.

portugál elnök - egyiptom

kairó, 1983. március 23. /ap/ - ramalho eanes portugál elnök egyiptomi látogatásának befejeztével kedden hazautazott kairóból. eanes, akinek személyében portugál elnök először tett látogatást egyiptomban, hoszni mubarak elnökkel a kétoldalu kapcsolatokról és a közel-keleti helyzetről tárgyalt.

vonatszerencsétlenség

dakka, 1983. március 23. /ap/ - kisiklott egy személyvonat banglades fővárosától, dakkától 240 kilométerre észak-nyugatra. nem hivatalos közlés szerint az utóbbi évek legsúlyosabb bangladesi vonatszerencsétlensége 100 ember halálát okozta, 200-an megsebesültek.

Nur

pantheon - vakolat

róma, 1983. március 23. /reuter/ - a mennyezet meghibásodása miatt bizonytalan időre bezárták rómaiban a pantheont, az ősi róma isteneinek templomát. kedden a mennyezeti vakolat egy része az ott tartózkodó turisták fejére esett. egy nyugatnémet látogató könnyebb sérüléseket szenvedett.

ml hf

16.14 230383 1208

--

sk0060 4 230 mtik1063

a szerkesztőségek figyelmébe

az mti panoráma-szerkesztősége a színházi világmap alkalmából több fővárosból közöl színházi tudósítást péntekig. a szerdán kiadásra került varsói, párizsi és pekingi színházi levél mellett előreláthatólag tudósítást közlünk londonból, moszkvából, washingtonból, esetleg bejrutból és bukarestből is.

mti panoráma-szerkesztőség

16.18 230383 0373

--

sk0061 4 230 mtik1064

mindenek előtt, eljött az ideje... /1. rész/

fodor györgy, az mti munkatársa írja:

1983. március 23. /mti-panoráma/ - a kedden brüsszelben véget ért közös piaci csúcserőkezeslet tulajdonképpen rutinszerű volt. a pénzügyi válság már korábban elrendeződött, és az idő nagy része a szokásos gazdasági huzavonával telt el.

ami mégis figyelemre méltó volt a „tizek” tanácskozásán - az a közel-keleti kérdéssel kapcsolatos újabb nyugat-európai állásfoglalás. jóllehet, ebben sem volt sok újdonság, de ami miatt mégis érdekes: az időzítés. nyugat-európa reagan elnök közel-keleti

Nur

béketerve, a fezi arab csúcserőkezeslet határozata után nyilatkozott, és megismételte azt az álláspontot, amely lényegét tekintve néhány kulcskérdésben ellentétes az amerikai állásponttal. a nyugat-európai vezetők számára „mélységesen zavaró”, körülmény, hogy a közel-keleti problémakör megoldásában semmiféle előrelépés nem történt. hogy ennek ki, vagy mi az oka, arra vonatkozóan a „tizek”, fogalmazása részben egyértelmű, részben pedig renkívüli módon árnyalt.

a „tizek”, véleménye szerint izraelnek a megszállt területeken folytatott telepítési politikája „ellentétes a nemzetközi joggal, és mindinkább jelentős és egyre komolyabb akadálya a békeerőfeszítéseknek”, ez félreérthetetlen kritika izrael ellen.

reagan amerikai elnök tavaly szeptemberben előterjesztett közel-keleti béketerveről - amelynek megvalósításán washington még mindig fáradozik - a „tizek” nyilatkozata csak ezt állapítja meg: „... jelezte a békéhez vezető egyik utat”, az arab országok fezi csúcstalálkozásán elfogadott béketerv viszont - nyugat-európa megfogalmazásában - ugyancsak jelezte a „békére való készséget”,

a különbség finom, de sokat jelentő, különösen azért, mert a „tizek”, megismételték a közel három évvel ezelőtt elfogadott velencei nyilatkozat legfontosabb elemét. velencében és most brüsszelben egyaránt követelték, hogy a palesztinai felszabadítási szervezetet be kell vonni a közel-keleti béketalálkozásokba. a nyilatkozat lényeges része, hogy izraelnek joga van a létezéshez, de a palesztinoknak is az önrendelkezéshez. az egyesült államok - és természetesen izrael - a palesztinok részvételét a tárgyalásokon előfeltételekhez köti, holott ezeknek az előfeltételeknek a pfsz a fezi arab csúcserőkezesleten nagyjából eleget tett. /folyt./

fg bd ai

16.19 230383 2368

Nur

--

sk0062 4 230 mtik1065

mindenek előtt,.../2. rész/

a „tizek,, - miközben megállapították, hogy „az egyesült államok erőfeszítései továbbra is elengedhetetlenül szükségesek olyan feltételek kialakításához, amelyek alapján a tárgyalások elkezdődhetnek,, - leszögezték: a nyugat-európai országok „továbbra is fel kívánják használni befolyásukat olyan lépések bátorítására, amelyek a kompromisszumos és tárgyalásos megoldás felé vezetnek,,.

igaz, a „tizek,, nem tettek különbséget a libanont előzőnlő izraeli csapatok, valamint a sziriai és palesztin erők között, amikor követelték az összes idegen erő kivonását az országból, de myiltakozatuk félreérthetetlen:

„mindenek előtt, eljött az ideje annak, hogy izrael demonstrálja: készen áll az érdemi tárgyalásokra,,.

a közös piac tagországainak közel-keletre vonatkozó állásfoglalása végeredményben aligha nevezhető a reagan-terv jóváhagyásának, az amerikai elképzelés feltétlen helyeslésének.

másfelől nyugat-európa ismételten washington értésére adta, hogy az amerikai figyelmeztetések ellenére a közös piac szintén járja a maga útját, és nem mond le arról, hogy alkalmas időben saját elképzeléseit is előterjessze - sőt, tegyen is valamit megvalósításáért - a közel-keleti kérdés rendezése érdekében. ez az éppen, amiről washington fáradhatatlanul igyekszik lebeszélni szövetségeseit, nehogy „zavarják,, az amerikai nagypolitikát.

az egyértelműen izraelt bíráló nyugat-európai magatartásnak egyik oka az, hogy a közös piac tagállamait nagyon is komoly gazdasági érdekek fűzik az arab világhoz - ez pedig manapság nem mellékes szempont a politikai állásfoglalásokban.

az arab országok 1981-ben /erre az évre vonatkozóan állnak rendelkezésre a teljes adatok/ 67 milliárd dollár értékben exportáltak, főleg kőolajat, az egk-tagországokba, míg a „tizek,, 48 milliárd dollár értékű árut szállítottak az arab világra.

a „tizek,, keddi közel-keleti nyilatkozata tehát nem új - jelentősége a régi elvek megerősítésében van. s hogy mennyire találva érezték magukat jeruzsálemben, azt jelzi: az izraeli külügyminisztérium tisztségviselője máris elutasította a nyugat-európaiak nyilatkozatát.

Nm

a jeruzsálemi nyilatkozattal egyidőben vált ismeretessé párizsban: claude cheysson francia külügyminiszter fogadta faruk kaddumit, a pfsz politikai osztályának vezetőjét - „külügyminiszterét,,.

fg bd ai
16.23 230383 2386

-.-

sk0063 4 230 mtik1066

magyar-venezuelai

budapest, 1983. március 23./mti/ - caracasban ünnepélyes keretek között magyar-venezuelai kulturális megállapodást írtak alá simon bolivar, a venezuelai születésű legendás dél-amerikai szabadsághős születése 200. évfordulójának megünneplésére.

caracasban nemzetközi kórustalálkozót szerveztek, amelyen magyar részről a nyiregyházi 4.számú általános iskola kórusa vett részt. a kisz központi művészegyüttes rajkó-együttese jelenleg is venezuelában vendégszerepel.

hazánk, más szocialista országokhoz hasonlóan, több rendezvénnel emlékezik meg az évfordulóról. május 16-22. között fogadjuk a világhírű caracasi új világ balettegyüttest. decemberben simon bolivar életét és munkásságát bemutató kiállítás, októberben pedig grafikai és könyvkiállítás nyílik budapesten. a magyar politikatudományi társaság ülészekkal emlékezik meg az évfordulóról. simon bolivar emlékére a venezuelai kormány zenemű-pályázatot hirdetett, amelyen az első díjat magyar zeneszerző, rózsapál nyerte meg.

müm/hi ha

16.38 230383 1044

Nm

-.-

sk0064 4 230 mtik1067

rövid hírek

földrengés jugoszláviában

belgrád, 1983. március 23./mti/ - a belgrádi szeizmológiai intézet jelentése szerint a richter-skála szerinti 4,2 erősségű, az epicentrumban a mercalli-skála szerint hat fokos intenzitású földrengés volt szerdán reggel kilenc óra körül a szerbia keleti részén fekvő vranje város körzetében. az első jelentések szerint a földrengés nem okozott nagyobb károkat, személyi sérülés nem történt.

Lisszaboni sztrájk

Lisszabon, 1983. március 23./taszsz/ - gyakorlatilag teljesen megbénult szerdán a tömegközlekedés a portugál fővárosban. zárva voltak a metróállomások, nem közlekedtek az autóbuszok és a villamosok. a portugál közlekedési dolgozók 24 órás általános sztrájkot tartottak, tiltakozásul amiatt, hogy a kormány nem hajlandó tárgyalni a fizetések emeléséről. ugyancsak 24 órás sztrájkot kezdtek a vasutasok.

mongol-nicaraguai

ulánbátor, 1983. március 23./taszsz/ - közös közlemény aláírásával zárult a daniel ortegának, a sandinista nemzeti felszabadítási front országos vezetősége politikai bizottsága tagjának, a nemzeti újjáépítés ideiglenes kormánya kormányzó tanácsa koordinátorának vezetésével mongóliában járt nicaraguai küldöttség látogatása. a hivatalos baráti látogatás során a két ország képviselői szerdán jegyzőkönyvet írtak alá a kétoldalu gazdasági és kulturális együttműködésről.

kd-sz-kzs hf ai

16.44 230383 1403

Nuu

--

sk0065 4 230 mtik2001

szejm

varsó, 1983. március 23. /mti/ - az 1983-85-ös terv tervezetéről tanácskozott, két nyugdíjtörvényt fogadott el, és több személyi változtatást hajtott végre első tavaszi ülésének második napján, szerdán a lengyel parlament.

a hároméves terv és a hozzá csatlakozó inflációellenes és takarékosági kormányprogramok tervezetéhez sok képviselő szólt hozzá. a dokumentumokban megjelölt alapvető célokat helyesnek minősítették, de egy-egy rész kérdéshez javaslatokat, kiegészítéseket fűztek. többen foglalkoztak a félbehagyott beruházások kérdésével, a város és a falu közötti életszínvonalbeli különbségekkel. szó volt a kisiparban rejlő lehetőségek jobb kihasználásáról.

a többórás vita után az első olvasásban előterjesztett három dokumentumot a szejm az ügyrendnek megfelelően továbbította az illetékes parlamenti bizottságoknak. a konzultációkban részt vesznek majd a szejm mellett működő társadalmi-gazdasági tanács tagjai is, és a parlament várhatóan egyik áprilisi ülésén foglalkozik majd ismét a témával.

ezután került sor a személyi kérdésekre. stanislaw gucwának, a szejm elnökének a képviselőcsoportokkal előzetesen egyeztetett javaslatára a parlament felmentette tisztségéből mieczyslaw moczart, a legfelsőbb ellenőrző kamara /nik/ elnökét, aki idén tölti be 70. életévét. helyébe tadeusz hupalowski altábornagy, eddigi közigazgatási-, területgazdálkodási és környezetvédelmi miniszter került.

az ülésen közölték, hogy edward duda, az államtanács titkára nyugdíjba vonul, ezért lemondott tisztségéről. helyébe jerzy szymanecket választották. távozott az államtanács tagjainak sorából krystyna marszalek-mlynczyk, akinek helyét a szejm döntése alapján henryk stawski vette át.

ezt követően wojciech jaruzelski hadseregtábornok, miniszterelnök változtatást javasolt négy minisztérium élén. indítványait a szejm elfogadta. ezek szerint a közigazgatási, területgazdálkodási és környezetvédelmi minisztérium irányítását włodzimierz oliwa altábornagy vette át. stanislaw ciosek került a munka-, bér- és szociális minisztérium élére, megőrizve egyidejűleg a szakszervezetekkel való együttműködési ügyek irányítását. /a munkaügyi minisztérium élén hosszabb ideje nem miniszter, hanem

Nuu

ideiglenes vezető állt/. lemondott tisztségéről jerzy wojtecki mezőgazdasági és élelmiszergazdasági miniszter - utódja stanislaw zieba lett. végül visszahívták posztjáról jan antosik anyaggyártási minisztert. ezzel a szejm befejezte kétnapos ülését.

kn ha
16.49 230383 2497

--

sk0066 4 230 mtik2002

kina-japán

peking, 1983. március 23. /mti/ - kina igen hosszú megbeszélés-sorozatra rendezkedik be a szovjetunióval, nem vár rendkívüli változásokat a két ország viszonyában de a kínai-szovjet kereskedelmi forgalom fokozatos növekedésére számít. ezt közölték japán források a szerdán pekingben véget ért kínai-japán külügyminisztériumközi konzultációkról adott tájékoztatójukban.

mint a japán források elmondták, kina továbbra is kettős politikát folytat a szovjetunióval szemben: egyfelől „ellenzi a szovjet hegemonizmust”, másrészt folytatni kívánja a párbeszédet. mindkét fél normalizálni kívánja a kapcsolatokat, közölte a kínai fél a japánokkal.

a kínai-amerikai viszonyról úgy nyilatkoztak, hogy „a jelen körülmények között nehéz helyreállítani a bizalmat”, kinát zavarba ejtik az amerikai féltől érkező ellentmondásos jelzések. miközben george shultz amerikai külügyminiszter legutóbbi pekingi látogatásán azt ígérte, hogy az egyesült államok be fogja tartani a tavaly augusztusi közös közlemény előírásait, reagan elnök a tajvani fegyverszállítások csökkentését és beszüntetését kina és tajvan békés újraegyesítésétől tette függővé, mutattak rá a kínaiak. az ilyenfajta „árulkapcsolás”, kina számára elfogadhatatlan.

a japán felet meglepte, hogy kina a konzultációkon kivételes érdeklődést mutatott világgazdasági problémák iránt. arra kérte japánt, hogy továbbra is működjön együtt kínával a kínai „nyitott ajtó”, politika életképességének megőrzésében. a japán kölcsönök ügyéről a konzultációkon is szó esett, de végleges döntés csak az év

ta

második felében várható. a kínai és a japán külügyminisztérium 1980 óta tart évente egyszer konzultációt, a mostani volt a negyedik. a magas rangú japán diplomatákból álló küldöttséget szerdán vu hszüe-csien kínai külügyminiszter is fogadta.

nc/so ha

17.16 230383 1848

--

sk0067 4 230 mtik2004

tyihonov zágrábban

belgrád, 1983. március 23. /mti/ - horvátországi utazással folytatódott szerdán a hivatalos baráti látogatáson jugoszláviában tartózkodó szovjet miniszterelnök programja. nyikolaj tyihonov zágrábban megbeszélést folytatott a horvát köztársasági képviselőház végrehajtó tanácsa /a kormány/ tagjaival. ellátogatott a horvátországi kommunista mozgalom mártirja, rade koncsar nevét viselő vállalat két üzemegységébe. a termékek széles skáláját, zömmel erősáramú és elektronikai berendezéseket gyártó, huszezres óriásvállalat 25 éve folytat gyümölcsöző együttműködést szovjet partnerekkel.

a szovjet miniszterelnök találkozott marijan cvetkoviccsal, a horvát köztársaság elnökségének elnökével. a szívélyes, baráti légkörű találkozáson jelen volt a köztársaság több vezető személyisége is. ezután tyihonov diszebeden vett részt, amelyet ante markovics, a képviselőház végrehajtó tanácsának elnöke adott tiszteletére. nyikolaj tyihonov az esti órákban visszaérkezik belgrádba, ahol csütörtökön folytatja tárgyalásait milka planinccal, a jugoszláv kormány elnökével.

kd/so ha

17.24 230383 1112

ta

--

sk0068 4 230 mtik2005

romániai magyar kitüntetések 1.

b. walkó györgy, az mti tudósítója jelenti:

bukarest, 1983. március 23./mti/ - a bukaresti magyar nagykövetségen szerdán ünnepélyes keretek közt magas magyar állami kitüntetést adott át barity miklós nagykövet a romániai kulturális élet három kiemelkedő képviselőjének. eugen jebeleanu költő és műfordító a magyar népköztársaság babérkoszorúval ékesített zászlórendjét kapta a két nép közötti barátság előmozdításáért és a magyar irodalom romániai megismertetése terén végzett munkásságáért. kacsó sándor író a magyar népköztársaság zászlórendjével tüntették ki közírói és irodalomszervezői tevékenységéért, a magyar-román barátság fejlesztéséhez való hozzájárulásáért. zeno vancea zeneszerzőnek és zenetudósna a magyar zeneművészet romániai megismertetéséért ítélték oda a magyar népköztársaság zászlórendjét.

az ünnepségen megjelent a romániai kulturális élet több magas rangú tisztségviselője, köztük dimitru radu popescu, a romániai írók szövetségének elnöke és nicolae calinoiu, a zeneszerzők és zeneművészek szövetségének elnöke. jelen volt számos író, költő, kritikus és zeneművész, zenekritikus, közéleti személyiség.

az ünnepségen elhangzott beszédében barity miklós nagykövet hangsúlyozta, hogy a kitüntetettek életútjukkal, művészi és politikai munkásságukkal, kiemelkedő közéleti tevékenységükkel és példamutatásukkal a magyar népköztársaság és a román szocialista köztársaság népei közötti barátság erősítését szolgálták. rámutatott arra, hogy Magyarországon nagy fontosságot tulajdonítanak a két szomszédos ország közötti sokoldalú együttműködés fejlesztésének, a két nép közötti barátság előmozdításának. a magyar írók szövetsége és a magyar zeneművészek szövetsége nevében csak gyula, az írószövetség külügyi titkára, az elnökség tagja köszöntötte a kitüntetetteket. /folyt./

wa/hi ha

17.24 230383 1870

ta

--

sk0069 4 230 mtik2006

magyar kitüntetések /2.rész/

a kitüntetettek rövid életrajza:

eugen jebeleanu 1911-ben cimpinán született, brassóban, majd bukarestben tanult. első verseit avantgarde-stílus jellemzi, később áttér a hagyományos verselési formákra. petőfi és ady minden jelentősebb versét lefordította; jános vitéz fordítását övezi a legnagyobb elismerés.

jebeleanu az mti tudósítójának elmondotta, hogy Magyarországra készül, szeretné felkeresni több barátját, köztük hubay miklóst. műfordításairól szólva hangoztatta: nehéz lenne kiválasztani, melyik magyar költő áll legközelebb szívéhez. mégis kiemelné petőfi költészetét, a világszabadsággal kapcsolatos eszméit. a fiatal magyar írónemzedékről szólva utalt arra, hogy számos nagy tehetséget lát köztük, akik méltón követik elődeik, például illyés gyula utját.

kacsó sándor 1901-ben mikházán született, marosvásárhelyen, majd a kolozsvári egyetemen tanult. a brassói lapok főszerkesztője volt a lap betiltásáig, majd 1940-1944 között az erdélyi gazda című lapot szerkesztette. vakvágányon című regénye 1941-ben brassóban, lélekvesztő című műve pedig kolozsvárott jelent meg. marosvásárhelyen adták ki 1946-ban nagy idők című novelláskötetét, asztalos istvánról írt kismonográfiája a három portré című marosvásárhelyi kiadványban jelent meg 1963-ban. mint elmondotta, a tirgu jiu lágerben, a világháború előtt írta első verseit. jelenleg emlékiratainak harmadik kötetén dolgozik, a munka háromnegyed részével már végzett. a fiatal íróknak - mondotta - süttő andrás példáját kellene követniük, határozottan, megalkuvás nélkül kell eleget tenniük hivatásuknak, úgy, ahogy azt süttő teszi. /folyt/

wa/hi ha

17.37 230383 1673

ta

--

sk0070 4 230 mtik2008

magyar kitüntetések /3.rész/

zeno vancea zeneszerző és zenetudós vasiován, a bánságban született, kiválóan beszél magyarul. kolozsvárott és bécsben tanult, előbb a marosvásárhelyi konzervatórium igazgatója, majd 1940-1945 között a temesvári konzervatórium tanára. állami-díjas, érdemes művész. fáradhatatlan népszerűsítője a magyar zenének, bartók és kodály művészetének.

nyilatkozatában elmondta, hogy már fiatalon bartók zenéjének hatása alá került. reményét fejezte ki, hogy a két nép a zene révén is jobban megismeri egymást, megérti a másik lelkiületét, s ez nagyban hozzájárulhat az együttműködéshez. zeno vancea jelenleg vonósnégyest komponál, amelyet valószínűleg nyáron, a marosvásárhelyi zenei napok keretében mutatnak majd be.

wa/hi ha

17.41 230383 0772

--

sk0071 4 230 mtik2010

javítás mtik 1052-re

mai mtik 1052 számú hírünk /rövid hírek/ első bekezdésének második sorában a rang helyesen:

...szergej gorskov flottatengernagy

ta

18.06 230383 0217

--

ta

sk0072 4 230 mtik2011

finn sajtószemle /1.rész/

szántó andrás, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

helsinki, 1983. március 23. /mti/ - finnországi új összetételű parlamentje április 7-én ül össze, hogy megválassza elnökét és tisztségviselőit, majd másnap megkezdődik első, ünnepi ülészakát. csak ezután, április közepén indulnak meg a hivatalos kormányalakítási tárgyalások.

mint a legnagyobb finn polgári napilap, a helsingin sanomat szerdán írja, kalevi sorsa kormányfő szerint a választási eredmények alapján jó esély van rá, hogy a koalíció a jelenlegi felállásban alakuljon újjá, ugyanakkor - mutat rá a lap - nehézségeket okozhat a kormánynak a kétharmados parlamenti többség hiánya, mert enélkül csaknem lehetetlen az új törvények elfogadtatása.

a centropárti suomenmaa megállapítja, hogy koivisto államfő szeretne szilárd alapokon álló kormányt, nem hivatkozik sem kisebbségi, sem hivatalnokkormány megalakításának. így elképzelhető a jelenlegi hárompárti koalíció újbóli kibővítése a finn népi demokratikus szövetséggel.

szerdán foglalkozott a sajtó bővebben azzal, hogy először kerültek be a parlamentbe - két képviselővel - a zöldek. a helsingin sanomat megállapítja, hogy a zöldek éppen a fejlett iparu déli országrészben törtek élre. ez - írja a lap - olyan várakozásokat fejez ki, amelyeket a parlamentben korábban képviselt pártok nem tudtak kielégíteni. a zöldek sikerét - vélekedik az fndsz lapja, a kansan uutiset - lehet a haladó társadalompolitika győzelmének tekinteni, de egyidejűleg figyelmezteti is szövetséget arra, hogy valamit komolyan elhanyagolt a politikai munkában. a haladásra adott szavazatoknak nevezte a zöldek voksait jorma hentila, az fndsz főtitkára is.

hentila a szociáldemokrata suomen sosialidemokratti által ismertetett nyilatkozatában egyébként az szdp győzelmét elsősorban az fndsz belső megosztottságával magyarázta. az fndsz visszaeséséhez vezető okok felszámolására kemény intézkedéseket tart szükségesnek arvo aalto, a finn kp főtitkára, ismerteti a kansan uutiset jouko kajanojának, a kp elnökének véleményét is, amely szerint a szervezeti egység helyreállítása mellett szükségessé vált a párt politikájának megújulása is. /folyt./

sa/gi ha

18.08 230383 2209

ta

--

sk0073 4 230 mtik2012

finn sajtószemle /2.rész/

Élénk vita témája politikai körökben a jobboldali falusi párt előretörése, amelyet minden várakozást felülmúlónak minősítenek. Arno Kaila, a konzervatív nemzeti koalíciós párt osztályvezetője az mti kiküldött tudósítójának kifejtette, hogy az idei választások a „politikai tiltakozás”, jegyében zajlottak le. A falusi párt sikerét azzal magyarázta, hogy a párt rövid, de jól szervezett választási kampányában sikerrel fordította maga felé a politikai kérdéseket kevésbé értő, bizonytalanok szavazókat. Külön érdekessége volt a választásoknak, hogy a legtöbb szavazatot valamennyi képviselőjelölt közül Pekka Vennamo, a falusi párt elnöke szerezte.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

A népi demokratikus erők vártnál gyengébb szereplésével kapcsolatban /fennállása óta a leggyengébb eredményt érte el az fndsz/ az szdp lapja azt írja vezércikkében, hogy a szövetség nyilván nem tud majd határozatot hozni a kormányban való részvételről, „ha ugyan a kommunisták / a részvételt/ egyáltalán akarják, „ha az fndsz egy része mégis tevékenykedni kíván a kormányban, azt nem szabad megakadályozni, annyi tárcát kell kapnia, amennyi parlamenti ereje alapján indokolt.

Jorma Hentila említett nyilatkozatában megjegyezte: az fndsz önmagát ítéli halálra, ha folytatja az eddigi gyakorlatot.

A konzervatív uusi suomi vezércikke a választások legfontosabb eredményének a kommunisták visszaesését tartja. A lap azt jósolja, hogy a fndsz-hez tartozó baloldali szocialisták jobbra - az szdp-be - lépnek, míg a kommunisták önálló kis csoportot fognak alkotni.

Végezetül az uusi suomi jouko kajanoja szereplésével kapcsolatban úgy ír, hogy „megpecsételődött rövid politikai pályafutása, „a lap hozzátéveszi, hogy kajanoja „kitűnőnek bizonyult a hibák elkövetésében, „és a pártvezetésben már most harc folyik, hogy ki legyen kajanoja utódja.

sa/gi ha

18.12 230383 1955

ta

--

sk0074 4 230 mtik2013

nato - taszsz

Lisszabon, 1983. március 23. /taszsz/ - a portugáliai vilamourában szerdán befejezte munkáját a nato nukleáris tervező csoportjának ezévi első ülészaka. A tanácskozáson a nato-tagországok hadügyminiszterei vettek részt /franciaország és izland kivételével/, és megfigyelői minőségben jelen volt spanyolország képviselője is.

Az ülészak a militarista felhívások, valamint az egyesült államok nyugat-európai szövetségeseire gyakorolt fokozódó nyomása jegyében zajlott le. Weinberger amerikai hadügyminiszter - hogy megoldozza a résztvevőket -, olyan beszámolót terjesztett elő, amelyben ismét torz képet festett a nato és a varsói szerződés atomereje közötti különbségről. A záróközlemény tanúsága szerint washington elérte szövetségeseinél, hogy azok megerősítsék az 572 új, amerikai közép-hatótávolságú rakéta nyugat-európai telepítésének tervét. Weinberger azt is keresztülvitte, hogy a nato-partnerek „végső célként, „támogassák a hirhedi „nulla változatot, „amelyet a közvélemény pusztá prapagandafogásnak minősített, s mint ilyet elítélt.

A nyugat-európai államok, amelyek állást foglaltak ugyan a nato rakétatelepítési döntése mellett, azt is egyértelműen leszögezték: az egyesült államoknak építő jellegű javaslatokkal kell előállnia a genfi tárgyalásokon.

gf ku pi

18.27 230383 1324

--

sk0075 4 230 mtik2014

rkp kb ülés

Bukarest, 1983. március 23. /mti/ - Bukarestben szerdán megkezdődött a román kommunista párt központi bizottságának ülése. A tanácskozáson Nicolae Ceausescu rkp főtitkár elnököl. A tanácskozáson egyhangulag elfogadták a 7 pontból álló napirendet. Ennek értelmében megvitatják a gazdasági-pénzügyi helyzetről szóló jelentést, a dolgozók javadalalmazásáról szóló programot, a párt taglétszámáról, összetételéről és szervezeti kérdéseiről szóló jelentést, a káderpolitikával kapcsolatos jelentést, a párt- és az állam tavalyi nemzetközi tevékenységéről és külpolitikai

ta

irányvonaláról szóló jelentést. végül megvitatnak szervezeti kérdéseket is.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

az rkp központi bizottságának ülését a politikai végrehajtó bizottság március 15-én tartott tanácskozása eredetileg nem szerdára, hanem csütörtökre, március 24-re hívta össze. a politikai végrehajtó bizottság azóta újabb ülést tartott - éppen kedden - de az arról kiadott közlemény nem tesz említést az időpont változásáról. a központi bizottság szerdai üléséről szóló kommunikéből nem tűnik ki, hogy ceausescu főtitkár mondott-e beszédet.

wa/h1 ha

18.42 230383 1214

.-.

sk0076 4 230 mtik2015

Libanon - olasz szenátus

róma, 1983. március 23. /mti/ - az olasz szenátus külügyi és hadügyi bizottságának szerdai vitájában emilio colombo külügyminiszter kijelentette, hogy a nemzetközi békefenntartó erőt ért támadások mögött „felforgató és destabilizáló szándék”, huzódik meg. ennek forrására azonban még csak nem is célzott.

colombo beszédére azért került sor, mert az elmúlt hetekben valamennyi politikai csoport követelte a kormánytól libanonnal kapcsolatos további elképzeléseinek ismertetését.

a választ drámaian időszerűvé tette, hogy kedden behalt sérülésébe az a 20 éves sorkatona, aki az egyik sebesültje volt a március 15-i terrorista támadásnak.

a külügyminiszter - anélkül, hogy érdemében tájékoztatást adott volna az olasz diplomácia lépéseiről - azt bizonygatta, hogy a kormány támogatja a békekezdeményezéseket.

ta

Luigi granelli kereszténydemokrata szenátor óvta a kormányt attól, hogy újabb erősítést küldjön bejrutba. kijelentette: libanon függetlenségét, területi integritását elsősorban az izraeli és más idegen csapatok kivonásával lehet biztosítani. „a nemzetközi békeerőt adó országoknak az lenne a feladata, hogy a tárgyalásokat siettessék, ha kell, közös fellépéssel is”, - jelentette ki a kormánypárti szenátor, hangsúlyozva, hogy mindenképp izraelre kellene diplomáciai-politikai nyomást gyakorolni a tárgyalások sikere érdekében.

kir/so ha

18.49 230383 1422

.-.

sk0077 4 270 mtik2016

asztrofizikai ürállomás

moszkva, 1983. március 23. /mti/ - a szovjetunióban szerdán földkörüli pályára bocsátották a csillagászati fizikai kutatásokra szánt, asztron elnevezésű ürállomást.

az automatikus állomás fedélzetén ultraibolya-teleszkópot és több röntgenspektrométert helyeztek el, amelyek segítségével a galaktikus és a galaktikánkon kívüli forrásból származó sugárzást lehet vizsgálni.

az ultraibolya-teleszkóp elkészítésében a szovjet tudósokon kívül francia szakemberek is részt vettek. nem ez az első, szovjet űrobjektumon elhelyezett tudományos berendezés, amely részben, vagy teljesen francia tudósok munkája. legutóbb anatólij berezovoj és valentyin lebegyev vizsgálta a szaljut-7 ürállomás fedélzetéről francia műszerek segítségével a világűrben fellelhető röntgensugár-forrásokat, s kutatásuk több fontos tudományos felfedezéshez vezetett.

az ürállomást magasan a föld felszine fölött elhaladó, nyújtott ellipszis alakú pályára vezényelték. a pályának a föld felszínétől mért legnagyobb távolsága 200 ezer kilométer, legkisebb távolsága 2 ezer kilométer. az ürállomás 98 óra alatt tesz meg egy fordulatot a föld körül, amelynek síkjával pályasíkja 51,5 fokos szöget zár be.

ta

egyenlítői

az asztron fedélzeti berendezései rendeltetésszerűen működnek, s már meg is kezdték a vizsgálati eredmények továbbítását a földi állomásokra.

fl/hi ha

18.57 230383 1386

--

sk0078 4 230 mtik2017

közel-keleti hírek

cheysson - kaddumi

párizs, 1983. március 23. /mti-ap/ina/ - claude cheysson francia külügyminiszter szerdán párizsban fogadta faruk kaddumit, a palesztinai felszabadítási szervezet politikai tanácsvezetőjét.

a hírt bejelentő kormányzóvivő nem adott bővebb tájékoztatást a találkozóról. jól informált arab források szerint kaddumi tájékoztatta a francia diplomácia vezetőjét a palesztinai nemzeti tanács februári, algirban megtartott üléséről eredményeiről.

sziriai - szovjet

damaszkusz, 1983. március 23. /taszsz/ - a sziriai nép nagyra értékeli a szovjetunió pozícióját, nevezetesen azt, hogy támogatja az arab népek igazságos ügyét - jelentette ki mahmud az-zuabi, a sziriai népi tanács elnöke, a szovjet parlamenti küldöttséggel folytatott tárgyalásokon résztvevő sziriai delegáció vezetője. a felek a szíria és a szovjetunió közötti parlamenti kapcsolatokat vitatják meg, de nagy figyelmet szentelnek a közel-keleti helyzet időszzerű kérdéseinek is.

a szovjet parlamenti küldöttséget, amely hétfő óta tartózkodik szíriában, tyemirbek kosojev, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének elnöke-helyettese, a kirgiz szszk legfelsőbb tanácsa elnökségének elnöke vezeti. a szovjet küldöttség vezetője a tárgyalásokon egyebek mellett hangsúlyozta: a szovjetunió továbbra is következetesen sikraszáll az arab népek igazságos ügyéért, az izraeli megszállás alatt álló összes arab terület felszabadításáért, a palesztinai arab nép törvényes jogainak megvalósításáért.

ta

izraeli sortüz

bejrút, 1983. március 23./mti/ - ismét tüntető tömegbe lőtt az izraeli megszálló hadsereg dél-libanonban. szerda délután a tyrtól északra lévő adlun településen többszáz tüntető torlaszolta el az utat egy izraeli katonai konvoj előtt. az izraeli katonák három tüntetőt megsebesítettek, amikor - a katonai szóvivő szerint - „arra kényszerültek, hogy fegyverüket használva szabadítsák ki magukat a tüntetők gyűrűjéből,„. egy héttel korábban a szidoni izraeli parancsnokság előtt hasonló módon oszlatták szét a palesztin menekültek tüntetését, s ott 5 asszony és gyerek sebesült meg

te-bz ku pi

19.05 230383 2169

--

sk0079 4 230 mtik2018

zimbabwe

harare, 1983. március 23. /ziana/ - a zimbabwei kormány csapatai győzelemmel fejezték be harcukat a lázadók ellen, az ország matabeleföld nevű tartományában - nyilatkozta a ziana zimbabwei hírügynökségnek enos nkala, a kormány tagja.

a miniszter elmondta, hogy a tartományban a biztonsági erők jelenleg már támogatást kapnak a lakosságtól. tavaly, amikor a rendőrség és a katonaság megkezdte harcát a kormányellenes erők ellen, a helyi lakosság a lázadókat segítette és ellenségesen fogadta a kormányerőket - állapította meg enos nkala ellátási miniszter. emlékeztett rá, hogy matabeleföld lakosságának nagy része joshua nkomonak és az általa vezetett hazafias frontnak / korábbi nevének: zapu/ volt a híve.

a kormányerők az elmúlt öt hétben főleg a tartomány déli részén fokozták akcióikat, s ennek eredményeként sok lázadót, számos szimpatizánst és a zapu több tisztségviselőjét letartóztatták. a zapu közel egy tucat aktivistája botswanába menekült. a tartományban a hazafias front valamennyi irodáját bezárták - mondta nkala.

a miniszter beszámolt még arról is, hogy a helyzet jelenleg már lehetővé teszi a tartományban a kormányhivatalok tevékenységének felújítását és folytatják majd a fejlesztési programokat, amelyeket tavaly a zavargások miatt leállítottak.

ta

x

x

x

johannesburg, 1983. március 23. /adn/ - egy dél-afrikai rádióadó felforgató adás sugárzását kezdte zimbabwe területére irányozva. mint a johannesburgi the star című lap beszámolt róla, az adás célja, hogy a zimbabwei kormány ellen hangolja a lakosságot és zürzavart szitson a szomszédos országban.

a lap információi szerint a különösen nagy teljesítményű adó éppen azon a hullámhosszon sugároz, amelyiken a zimbabwei állami rádió egyik adása vehető. a dél-afrikai adás ezzel erőteljesen zavarja a zimbabwei rádióprogram vételét.

pc ku pi

19.17 230383 1933

-.-

sk0080 4 230 mtik2020

rövid hírek

gelli

genf, 1983. március 23. /afp/ - a genfi rendőrbíróság szerdán két hónapi felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte Licio Gellit, az olasz p-2-es politikai botrány hírhedt főszereplőjét. az elítélt ellen a bíróság azzal a váddal hozott ítéletet, hogy illegálisan lépett svájc területére. Gelli, aki a felelősségre vonás előtt menekült el Olaszországból, egy argentin utlevél birtokában érkezett Svájcba, ahol a genfi hatóságok tavaly szeptemberben őrizetbe vették. Olaszország egyébként korábban kérte a p-2 páholy volt vezetőjének a kiadatását, de a svájci legfelsőbb bíróság még nem döntött az ügyben.

szovjet-skandináv szeminárium

moszkva, 1983. március 23. /taszsz/ - moszkvában szerdán szovjet-skandináv szeminárium kezdte meg munkáját, amelyben a szovjetunió, dánia, norvégia, svédország és Finnország nőszövetségeinek képviselői vesznek részt. a találkozók fő témája az európai béke és biztonság helyzete. a szemináriumot Valentyna Tyerenskova, a szovjet nőbizottság elnöke nyitotta meg.

ta

megkésett üdvözllet

stockholm, 1983. március 23. /mti-adn/ - az ember a megkésett jókívánságoknak is örül, még akkor is, ha azok csaknem két évtized múlva jutnak el hozzá. így esett ez Svédországban is: pontosan 18 évig és három hónapig volt uton egy üdvözlőlapp, amelyben egy fiatalember - 1965-ben - kellemes karácsonyi ünnepeket kívánt barátnőjének és a lány kutyájának. a hosszú utazásban azonban nem a posta volt a ludas: a fiatalember ugyanis - bár helyesen címezte meg a lapot - a kutya nevét /bas/ és a lány keresztnévét /agnes/ tüntette fel rajta. a jókívánságok végülis eljutottak a barátnőhöz, aki utólag is örömmel fogadta azokat. a négy lábú azonban már nem csóválhatja farkát örömeiben: tavaly ugyanis eltávozott az élő négy lábúak sorából.

gf ku pi

19.28 230383 1817

-.-

sk0081 4 230 mtik2022

usa - izrael - libanon - 2.rész

bejrut, 1983. március 23. /mti/ - a washingtoni rendezési javaslatokra és a róluk kialakított izraeli álláspontra adott libanoni válasz birtokában szerdán Jeruzsálembe érkezett Philip Habib amerikai különmegbízott. Habib előzőleg Bejrutban tárgyalt, s Jichak Samir izraeli és Mose Arensz hadügyminiszterrel most kezdett megbeszéléseinek célja, hogy megpróbálják áthidalni az izraeli-libanoni megállapodást s az izraeli csapatkivonást késleltető nézeteltéréseket.

Eközben a libanoni külügyminisztérium szóvivője - első ízben - azzal fenyegetőzött, hogy kormánya kénytelen lesz más módszerekhez folyamodni, ha két héten belül nem vezetnek eredményre az izraeli megszálló csapatok kivonását célzó, amerikai erőfeszítések. Libanon nem járul hozzá - folytatta - , hogy a libanoni rendezést összekapcsolják a palesztin probléma megoldásával és azt sem engedi meg, hogy addig halogassák a megállapodást, amíg Izrael az amerikai választások nyomása alatt rákényszerítheti feltételeit Libanonra. Libanon visszautasít minden, a nemzeti szuverenitását sértő megállapodást.

a szóvivő cáfolta, hogy Libanon hírszerzési vagy katonai együttműködést, közös katonai járőrök szervezését ajánlotta volna fel Izraelnek. csupán az ENSZ-csapatok vagy a nemzetközi haderő

ta

támogatását élvező libanoni hadsereg teljesíthet biztonsági feladatokat az ország területén - tette hozzá.

szíria szerdán újól meg erősítette, hogy egyaránt elfogadhatatlannak tartja izraeli vagy amerikai csapatok bármifajta jelenlétét, amely az amerikai-izraeli stratégiai egyezmény közvetlen alkalmazását jelentené. a tiszin című kormánylap vezércikke leszögezi, hogy szíria előre elvet minden, amerikai gyámság alatt megszülető izraeli-libanoni megállapodást.

bz-te ku pi

19.48 230383 1800

--

sk0082 4 300 mtik2023

asean - 2.

bangkok, 1983. március 23. /mti-upi/dpa/ - a délkelet-ázsiai országok szövetségének /asean/ bangkoki külügyminiszteri értekezletén elutasították vietnamnak azt a javaslatát, hogy az asean kezdjen tárgyalásokat vietnammal és laoszal a kambodzsai kérdésről.

sziddhi szavetszila thaiföldi külügyminiszter a tanácskozás után közölte, hogy ilyen megbeszéléseket csak az ensz ,,kambodzsá-konferenciájának,, keretében lehet tartani. a két évvel ezelőtt megtartott nemzetközi konferencia a vietnami csapatok távozását követelte. a törvényes kambodzsai kormány a belügyeibe való durva beavatkozásnak minősítette ezt a követelést.

x x x

vientiane, 1983. március 23. /kpl/ ragaszkodunk ahhoz, hogy a térség problémáit közös erőfeszítéssel, külső nyomás és fenyegetés nélkül, tárgyalások útján a térség országainak kell rendezni - jelentette ki phoune sipraseuth laoszi miniszterelnök helyettes, külügyminiszter szerdán közzétett nyilatkozatában. a laoszi hírügynökség által nyilvánosságra hozott nyilatkozat még a bangkoki döntés előtt született, ezért nem reagál arra.

a laoszi diplomácia vezetője állásfoglalásában leszögezte, hogy egyetért vietnamnak az asean, valamint az indokinai országok párbeszédére vonatkozó javaslatával. ,,továbbra is úgy véljük, hogy

ta

a kambodzsai népköztársaság kormánya a kambodzsai nép egyetlen törvényes képviselője. az asean-nai folytatandó párbeszédre tett javaslat mégis azért tekint el kambodzsá részvételétől, mert kár lenne ha emiatt eleve nem kerülhetne sor a tárgyalásokra.,,

pc ku pi

20.06 230383 1623

--

sk0083 4 230 mtik2024 nyugatnémet kormány

bonn, 1983. március 23./dpa/ - a kormánypolitikában való megállapodás után szerdán az esti órákban megalakult helmut kohl második keresztényliberális kormánya. a kabinetben mindössze két személyi változás van a korábbihoz képest, azok sem jelentős posztokon: rainer barzel a bundestag elnöke lett, így helyette az ugyancsak cdu párti heinrich windelen lett a ,,belsőkapcsolatok,, minisztere, mezőgazdasági és erdőgazdasági miniszter az fdp párti ertl utódként a csu párti ignaz kiechle lett. a külügyminiszter továbbra is hans-dietrich genscher, az fdp elnöke, pénzügyminiszter gerhard stoltenberg /cdu/, gazdasági miniszter otto lambsdorff /fdp/ maradt.

az új kormányban a cdu nyolc, a csu öt, a legkisebb koalíciós partner, az fdp három tárcát kapott.

lb pi

20.12 230383 0786

ta

--

sk0084 4 230 mtik2025

nicaragua - fejlemények

new york, san ramón 1983. március 23. /reuter/upi/ - az ENSZ biztonsági tanácsának tagjai magánjellegű megbeszéléseket folytattak arról, hogy mikor kezdődjék meg a nicaragua elleni agresszióról szóló vita. állítólag közép-európai idő szerint szerdán a késő esti órákban kerül sor a vitára, amelyet victor hugo tinoco nicaraguai külügyminiszter-helyettes nyitna meg.

tinoco egyébként az nbc amerikai tévétársaságnak adott nyilatkozatában szerdán kijelentette: a legutóbbi fegyveres támadás arra utal, hogy honduras nagyszabású hadműveletet készül indítani a jobboldali lázadók támogatására. a külügyminiszter-helyettes - a upi hírügynökség szerint - mintegy kétezerre becsülte a nicaragua területére behatolt ellenforradalmárok számát. tinoco ugyanakkor hangsúlyozta, hogy e támadók katonai szempontból nem jelentenek veszélyt.

moszkva, 1983. március 23. /taszsz/ - a közép-amerikai reakció erői az amerikai imperializmus közvetlen támogatásával új, nagy szabású fegyveres provokációt robbantottak ki a forradalmi nicaragua ellen - állapította meg szerdán a szovjet békebizottság nyilatkozata. a dokumentum egyebek között megjegyzi: a hondurasi reakciós katonai köröknek jelentős szerepük van a szuverén állam elleni cselekményekben.

... gf ku pi

20.42 230383 1299

--

sk0085 4 300 mtik2026

bush kanadában

ottawa, 1983. március 23. /ap/ - george bush, az egyesült államok alelnöke szerdán kanadába látogatott és tárgyalásokat kezdett pierre elliot trudeau kanadai kormányfővel.

kanadai illetékesek elmondták, hogy bush a kanadai fél kérésére látogatott el ottawába. a kanadai vezetők ugyanis rossz néven vették, hogy az alelnök nem látogatott el hozzájuk, amikor januárban 10 nyugat-európai országot keresett fel az egyesült államok nukleáris politikájának megmagyarázása céljával.

ta

ezt a tényt megerősítette az alelnök megérkezésekor tett nyilatkozata is. „politikánk megkívánja, hogy az atlanti szövetség tagjai szorosan együttműködjenek. ez a látogatás része annak a sorozatnak, amelynek keretében az elmúlt hetekben szövetségeseinkkel konzultáltam, - mondta bush.

pc ku pi

20.46 230383 0820

--

sk0086 4 230 mtik2027

mitterrand televíziós beszéde - 1.

dobsa jános, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1983. március 23. /mti/ - mitterrand elnök azt a célt tűzte az új kormány elé, hogy két év alatt állítsa helyre a külkereskedelmi mérleg egyensúlyát. az elnök nagy érdeklődéssel várt televíziós beszédében közös erőfeszítésre és fokozott takarékoskodásra szólította fel a franciákat és kijelentette: három fronton kell győzelmet aratni, a munkanélküliség ellen, az infláció ellen és a külkereskedelem csatájában.

az elnök hangsúlyozta, hogy az eddig folytatott politika helyes volt s több szociális reformot valósítottak meg, mint addig egy fél évszázad alatt. a nehéz körülmények között is elérték, hogy franciaországban kisebb és lassabban növekszik a munkanélküliség, mint az egyesült államokban, angliában és az nszk-ban. de franciaország nem szigetelődhet el a közös piactól és „attól a szövetségtől, amelyen részben biztonsága nyugszik,„ /folyt.köv/

ds/hi pi

20.54 230383 0977

ta

--

sk0087 4 300 mtik2028

dánia feloldotta a szankciókat

koppenhága, 1983. március 23. /ap/upi/ - dánia szerdán feloldotta a szovjetunió elleni gazdasági szankciókat, amelyeket a többi közös piaci tagországgal együtt a lengyel fejleményekre való hivatkozással léptettek életbe meghatározott árucikkekre érvényesen.

a kérdésről folytatott parlamenti vitában a szociáldemokraták vezette ellenzék 78:68 arányban elvetette a konzervatív kormánykoalíciónak a szankciók meghosszabítására tett javaslatát. a dán szociáldemokraták azzal érveltek, hogy a szankciók értelmetleneknek bizonyultak.

ezzel a döntéssel dánia az egyetlen egk-tagország, amely nem hosszabította meg a szankciókat erre az évre. az egk tagállamai közül nyolc már az idei évre is érvényesnek minősítette a szankciókat. görögország az eredeti döntés meghozatalakor még nem volt a közös piac tagja.

pc ku pi

21.06 230383 0876

-.-

sk0088 4 230 mtik2029

mitterrand televíziós beszéde - 2.

az elnök hangsúlyozta, hogy az infláció elleni küzdelemben már értek el eredményeket, amikor az előző kormányoktól örökölt 14 százalékos inflációt 10 százalék alá csökkentették, ez azonban nem elegendő, tovább kell menni az inflációs rátát a ,, konkurrens szintvonalára,, kell szorítani. minden francia hazafiás kötelessége, hogy felesleges fogyasztás helyett takarékoskodjon, a kormánynak pedig az a feladata, hogy a megtakarításokat az ipar fejlesztése s a lakásépítkezés felé irányítsa.

az elnök ,,elviselhetetlennek,, minősítette a magas külkereskedelmi deficitet /tavaly 92,7 milliárd frank volt/ s arra szólította fel a franciákat, hogy lehetőleg francia árukat vásároljanak. hangsúlyozta, hogy az erőfeszítéseket méltányosan kell megosztani s mindenkinek lehetőségei szerint kell azokból kivennie részét.

ta

az elnök végül azt hangoztatta, hogy a válság ,,nem istencsapása,, , nem elkerülhetetlen végzet, hanem az az oka, hogy a xx. század ipari társadalma még nem tudja megfelelően felhasználni a tudomány és technika vívmányait. ,,ma egy halódó világ vonaglásának vagyunk szemtanúi, amikor egy új világ van születőben,, - mondotta s kijelentette, hogy franciaország javaslataival és kezdeményezéseivel hozzá akar járulni az ,,új egyensúly,, megteremtéséhez. az elnök ezzel kapcsolatban ,,tűrhetetlennek,, nevezte, hogy ,,eltékozzolják a javakat, amikor kétmilliárd ember nyomorog és éhezik,, s hogy - ,,gazdag országok annyi pénzt áldoznak a fegyverkezésre,, , de ezeken az általános célzásokon kívül konkrétan nem szólt a nemzetközi kérdésekről.

az elnök beszédében csak általánosságban jelölte meg a kormány előtt álló feladatokat s főleg az infláció elleni küzdelemre és a külkereskedelmi egyensúly helyreállítására helyezte a hangsúlyt. nem szólt azonban részletesebben arról, hogy milyen eszközökkel akarja a kormány elérni ezeket a célokat, a közvélemény majd csak a pénteki rendkívüli minisztertanácsi ülés után fog értesülni arról, hogy milyen konkrét gazdasági döntéseket hoz a kormány e célok elérésére.

ds/so pi

21.43 230383 2104

-.-

sk0089 4 230 mtik2031

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0001-sk0034-ig
budapest, 1983. március 23. /mti/

sk0001 haim herzog - profil - panoráma
sk0002 az új francia kormány /1. rész/
sk0003 az új francia kormány /2. rész/
sk0004 planinc, tyihonov - pohárköszöntők /1. rész/
sk0005 nicaragua - biztonsági tanács
sk0006 planinc, tyihonov - pohárköszöntők /2. rész/
sk0007 veszekedő szomszédok - 1. - panoráma
sk0008 veszekedő szomszédok - 2. - panoráma
sk0009 planinc, tyihonov - pohárköszöntők /3. rész/
sk0010 reagan - katonai
sk0011 rövid hírek:

Lima:

dél-amerika - felhő

ta

párizs: kulturális miniszter
 salt lake city: műszives
 london: harrier lezuhanása
 san francisco, bangor: halálvonat

sk0012 hírek indiából
 sk0013 tudeh - pravda /1. rész/
 sk0014 afgán nyilatkozat
 sk0015 tudeh - pravda /2. rész/
 sk0016 izrael: marad a koalíció
 sk0017 egyesült államok - nicaragua /1. rész/
 sk0018 lennon - fbi
 sk0019 usa - nicaragua
 sk0020 szovjet katonai erő - usa
 sk0021 ciszjordánia - egyiptom
 sk0022 görögkeleti püspökök
 sk0023 usa-izrael
 sk0024 szejm - szerda
 sk0025 usa - a beavatkozás stratégiája - 1. - panoráma
 sk0026 usa - a beavatkozás stratégiája - 2. - panoráma
 sk0027 csád - libia - bt
 sk0028 fülöp-szigetek - usa
 sk0029 magyar opera - párizs
 sk0030 nációk kanadában - taszz
 sk0031 salvador
 sk0032 asean-külgymiszterek
 sk0033 nato - nukleáris tervezés /1. rész/
 sk0034 nato - nukleáris tervezés /2. rész/
 so/pi
 21.56 230383 1815

--

sk0090 4 800 mtik2032

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0035-sk0063-ig
 budapest, 1983. március 23. /mti/

sk0035 az új francia kormány /1. rész/
 sk0036 az új francia kormány /2. rész/
 sk0037 pápa - látogatási program
 sk0038 usa-izrael-libanon /1. rész/
 sk0039 usa-izrael-libanon /2. rész/
 sk0040 brit nukleáris fegyverkezés
 sk0041 el nem kötelezettek - gandhi-interju /1. rész/

ta

sk0042 javítás az mtik1027. számú hirre
 sk0043 el nem kötelezettek - gandhi-interju /2. rész/
 sk0044 nszk - a koalíciós tárgyalások eredménye /1. rész/
 sk0045 nszk - a koalíciós tárgyalások eredménye /2. rész/
 sk0046 japán diplomácia
 sk0047 egk - közel-kelet - brit lapok
 sk0048 a világ lakossága
 sk0049 rövid hírek:

aden: gorskov
 párizs: francia közúti fekete statisztika
 új-delhi: repülőgépkatasztrófa
 teisendorf: helikopterkatasztrófa

sk0050 spanyol - weinberger
 sk0051 guatemala
 sk0052 leszerelés - osztrák politikus
 sk0053 francia minisztertanács
 sk0054 a színházi világnap előtt - varsó panoráma
 sk0055 afganisztáni tüntetés
 sk0056 a színházi világnap előtt - párizs panoráma
 sk0057 kevés az új francia szindarab /2. rész/
 sk0058 usa-inf - szigorúan a szerk. tájékoztatására
 sk0059 rövid hírek:

párizs: nigéria - pfsz
 kairó: portugál elnök - egyiptom
 dakka: vonatszerencsétlenség
 róma: pantheon - vakolat

sk0060 a szerkesztőségek figyelmébe
 sk0061 mindenekeelőtt, eljött az ideje... /1. rész/ panoráma
 sk0062 mindenekeelőtt, eljött az ideje... /2. rész/
 sk0063 magyar-venezuelai

so/pi
 22.00 230383 1863

--

sk0091 4 800 mtik2033

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0064-sk0086-ig
 budapest, 1983. március 23. /mti/

sk0064 rövid hírek:

belgrád: földrengés jugoszláviában
 lisszabon: lisszaboni sztrájk
 ulánbátor: mongol-nicaraguai

sk0065 szejm

ta

sk0066 kina-japán
 sk0067 tyihonov zágrábban
 sk0068 romániai magyar kitüntetések - 1.
 sk0069 magyar kitüntetések /2. rész/
 sk0070 magyar kitüntetések /3. rész/
 sk0071 javítás az mtik1052. számú hirre
 sk0072 finn sajtószemle /1. rész/
 sk0073 finn sajtószemle /2. rész/
 sk0074 nato - taszsz
 sk0075 rkp kb-ülés
 sk0076 libanon - olasz szenátus
 sk0077 asztrofizikai ürállomás
 sk0078 közel-keleti hírek
 sk0079 zimbabwe
 sk0080 rövid hírek:
 genf: gelli
 moszkva: szovjet-skandináv szeminárium
 stockholm: megkésett üdvözlét
 sk0081 usa-izrael-libanon - /2. rész/
 sk0082 asean - 2.
 sk0083 nyugatnémet kormány
 sk0084 nicaragua - fejlemények
 sk0085 bush kanadában
 sk0086 mitterrand televíziós - 1.
 so/pi
 22.00 230383 1237

--

sk0092 4 800 mtik2034

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0087-sk0092-ig
 budapest, 1983. március 23. /mti/

sk0087 dánia - szankciók
 sk0088 mitterrand - 2.
 sk0089 tartalomjegyzék /1. rész/
 sk0090 tartalomjegyzék /2. rész/
 sk0091 tartalomjegyzék /3. rész/
 sk0092 tartalomjegyzék /4. rész/

so/pi

ta

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
 főszerkesztő: köves tiber
 szerkesztették: kis csaba
 márkus gyula
 ambrus istván
 heltai andrás
 pirityi sándor

- v é g e -

22.01 230383 0799

ta

--

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/X

Külföldi hírek

budapest, 1983. március 24.

kül

c s ü t ö r t ö k

sk0001 4 230 mtik1003

rowny

washington, 1983. március 24. /mti/ - az amerikai szenátus külügyi bizottsága szerdán határozatot fogadott el arról, hogy nyilvánosságra hozza edward rownyak, az amerikai hadászati fegyverzetkorlátozási tárgyalóküldöttség vezetőjének memorandumát. a feljegyzés a leszerelési hivatal és a tárgyaló küldöttségek 18 tagjáról tartalmaz negatív véleményt, s tartalmához kenneth adelman, rowny tábornok új előljárója is írásos megjegyzéseket fűzött.

a külügyi bizottság 11:6 arányban döntött a rowny által kenneth adelmannak januárban átadott „feketelista”, - a szerinte „tulságosan is puha”, magatartást tanúsító munkatársak jegyzéke - közzétételéről, jóllehet george shultz külügyminiszter a bizottság szerdai zárt ülésén megpróbálta lebeszélni erről a szenátorokat.

a külügyi bizottság döntése újabb fegyver azoknak a törvényhozóknak a kezében, akik mindenképpen meg akarják akadályozni reagan jelöltjének, kenneth adelmannak jóváhagyását a leszerelési hivatal élén. egyikük, alan cranston demokrata szenátor és elnökjelölt a szerdai szavazás után rámutatott, hogy a rowny memorandumhoz fűzött adelman-féle megjegyzések ellentmondanak annak, amit a hivatal igazgatója a nyilvánosság előtt mondott nézeteiről.

br/so ki

06.43 240383 1257

Su

8

--